

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120—
za pol leta " " " 60—
za četrt leta " " " 30—
za en mesec " " " 10—
za inozemstvo:
osebno " " " Din. 25—
mesечно " " " 15—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " Din. 15—
v inozemstvu " " " 30—
Posamna štev. 75 par.

Cene inseratov:
Enostopen petina vrsta mali
oglas po K 4— in K 6—,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po K 8—, poslana itd.
po K 12—.
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljnik in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKL.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; neizbrani pismi se ne
sprejemajo. Uredn. tel. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnine in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7563, praške in dunaj 24.797

O indeksu.

Pred dobrim tednom so bila končana
mezdna pogajanja med trboveljsko družbo
in med rudarji. Pogajanja so se končala s
tem, da sta obe stranki pristali na uvedbo
takozvanega indeksa kot podlage za do-
ločanje višine dnevnih mezd. Indeksne šte-
vilke določajo, za koliko so se dvignile ali
pa padle cene najpotrebnejših živil v neki
določeni dobi in na tej podlagi se bodo
izračunavale tudi rudarske plače. Za koli-
kor procentov se bo dvignila cena moke,
masti itd., za toliko procentov se morajo
rudarjem tudi plače povisati, in sicer av-
tomatično, brez pogajanj in brez štrajkov.

Okolnost, da rudarjem ne bo več tre-
ba voditi ljutih mezdnih bojev za vsak-
danjo skorjo kruha, ampak da bodo brez
boja dobili vsaj to, kar najnujnejše potre-
bujejo za svoje vsakdanje življenje, mora
vsak uvideven človek iskreno pozdraviti.
Indeksne številke sicer ne omogočajo in
ne garantirajo luksuznega življenja, ohrani-
jo pa človeku vsaj to, kar neobhodno po-
trebuje.

To je dobra stran indeksnih števil.
So pa tudi slabe strani, ki utegnejo po-
stati za celokupnost silno opasne in naša
dolžnost je, da tudi na te okolnosti opo-
zorimo.

Rudarji bodo prejeli mezde na
podlagi indeksnih števil. Ker pa draginja
ne pada, ampak raste kljub vsem vladnim
odredbam in brezštevilnim ukazom »o su-
zbijanju skupoc«, je jasno, da se bodo pla-
če rudarjev avtomatično dvigale, z njimi
vred pa se bo avtomatično dvigala tudi
cena premoga. Z dviganjem premogove
cene pa se bodo dvigale tudi cene raznih
industrijskih izdelkov, tudi tistih, ki so za
agrarno produkcijo neobhodno potrebni.
Neizbežna posledica dvigovanja premogovnih
cen in cen industrijskih proizvodov pa bo
ponovno dviganje cen agrarnih produktov,
ker kmet mora od nekod dobiti denar
za nabavo novega in za popravilo starega
orodja. Vlada sicer lahko to krizo neko-
liko omili z ukinjenjem uvozne carine na
razne industrijske produkte, toda to sred-
stvo bi pomagalo le malo, ker bi država,
ki naslanja svoj državni proračun v prvi
vrsti le na carino in na indirektno davke,
na drugi strani zopet toliko izgubila, da bi
njen proračun ravnotežje popolnoma izgu-
bil (če ga je sploh kdaj imel, op. ur.). Ne-
uravnotežen proračun pa ima za neizogib-
no posledico nov padec naše valute, če-
gar posledica je nova draginja in nove in-
deksne številke, in cela povest se začne
lahko zopet od kraja, kakor smo to doži-
veli in še doživljamo v naši najbližnji so-
seščini, v Avstriji.

Na drugi strani pa je jasno, da se iz-
računavanje dnevnih mezd na podlagi in-
deksnih števil ne bo omejilo le na ru-
darje, ampak bo seglo počasi na vse de-
lavske stroke in na vse nameščence, javne
in privatne. Kolikor bolj pa se bo ta na-
čin plačevanja širil, toliko večja je »av-
strijska« nevarnost.

Temu pa se moramo na vsak način
izogniti. Avstrijo je pripeljal indeks v po-
poln polom zato, ker je računala samo iz-
datke na podlagi indeksnih števil, ne pa
tudi svojih dohodkov, zlasti davčnih. In-
deks namreč v bistvu ne pomenja nič dru-
gega kakor računanje v zlatu, ker je blago
zlat. Kdor pa troši v zlatu, prejema pa
v papirju, mora prej ali slej svoje račune
zaključiti z velikansko ničlo.

Avstrija je to lahko storila, ker av-
strijski državniki dobro vedo, kako ogro-
men interes ima zapadno-evropski, zlasti
francoski kapital na obstoju Avstrije. Na
obstanku Jugoslavije pa tega interesa za-
padno-evropski kapital nima. Zato pač
Avstriji lahko računajo na tujo pomoč,
o Jugoslaviji pa se to ne da trdit.

Mi moramo hoditi po drugih potih fi-
nančne politike kakor Avstrija. Najboljša
pot bo pot indeksa, pa ne samo pri izdat-
kih, ampak tudi pri dohodkih. Na ta na-
čin bi si naše državne finance prej od-
pomogle, kakor z vsemi anketami o dra-
gini, ki še nikomur niso pomagale.

Boj proti draginji.

UKINJENJE RAZNIH UVOZNIH CARIN.

Belgrad, 6. (Izv.) Ministrski svet je
imel danes popoldne sejo, ki je trajala od
3. do 6. ure. Sprejet je bil pravilnik o po-
bijanju draginje. Izvoljen je bil v ta na-
men poseben odbor, v katerem so med
drugimi ministri Marković in Vilović ter
pomočnik finančnega ministra Popović.
Ukinila se je uvozna carina na moko, mast,
premog, drva in sočivje. Izvozna carina na

— POVIŠANJE ČASTNIŠKIH PLAČ.

žive in zakane prešiče se bo regulirala po
izvozni carini na mast.

Ministrski svet je dalje sklenil, da do-
be od 1. oktobra naprej častniki pri četah
oženjeni po 400 do 800 dinarjev, neoženje-
ni po 200 do 500 dinarjev, častniki po pi-
sarnah, oženjeni po 400 do 700 dinarjev,
neoženjeni po 200 do 400 dinarjev dra-
ginjskih doklad na mesec.

Avstrijsko vprašanje na ženevski konferenci.

Zeneva, 6. septembra. (Izv.) Na da-
našnji seji Društva narodov so se vršile
volitve podpredsednikov za posamezne
odseke. Med izvoljenimi podpredsedniki se
nahaja tudi dr. Ninčič.

Zeneva, 6. septembra. (Izv.) Na da-
našnji seji Društva narodov je po volitvi
podpredsednikov govoril kot prvi bolgar-
ski delegat Radčev, ki je naglašal, da
Bolgarija ne smatra kontrole Društva na-
rodov v narodnih manjšinah nikakor za
poniževalno, ker se to nestransko nad-
zorstvo popolnoma strinja z državno suve-
reniteto. Za njim je govoril lord Robert
Cecil, ki je naglašal velike uspehe
Društva narodov v povoljni rešitvi aland-
skega in albanskega vprašanja. Omenjal
je tudi velike zasluge Nansenove za po-
možno akcijo za gladujoče v Rusiji. Go-
vor lorda Cecila je bil sprejet z velikim

odobravanjem.

Zeneva, 6. (Izv.) Na današnji seji Dru-
štva narodov se je priznala politična važ-
nost avstrijskega vprašanja. Povdarila se
je dolžnost Društva narodov, da to vpraša-
nje hitro reši. Na popoldanski seji je bra-
ziljski zastopnik Da Gama, ki je pred-
sedoval, govoril samo o avstrijskem vpra-
šanju ter končno pozval avstrijskega zvez-
nega kancelarja dr. Seipla, naj poda situ-
acijsko poročilo o Avstriji. Dr. Seipel je
nato podal v nemškem jeziku izčrpno po-
ročilo, katero so dobili ob otvoritvi seje
vsi člani spisano v francoskem jeziku. Po-
ročilo je zbudilo veliko zanimanje. Da
Gama se je dr. Seipelu zahvalil za poro-
čilo, nakar je bila javna seja zaključena
in se je takoj otvorila tajna seja, na kateri
so razpravljali o avstrijskem vprašanju.
Boj proti draginji.

Grški poraz v Mali Aziji.

Angora, 5. septembra. (Izv.) Uradno
javljajo: Desno krilo turške armade še
vedno napreduje. Grki zapuščajo utrdbo
za utrdbo.

Rim, 5. septembra. (Izv.) »Tribuna«
javlja: V nekem razgovoru je poslanik re-
publike Angore izjavil, da je mir z angor-
sko republiko mogoč pod sledečimi pogoji:
Izpraznitev Azije od strani Grkov, vzpo-
stava nekdanjega turškega carstva in do-
delitev Tracije z Odrinom k Turčiji.

Pariz, 5. septembra. (Izv.) Angleška
vlada je izdala svojemu vrhovnemu komi-
sarju v Carigradu že natančna navodila
glede pogajanj s francoskim in italijanskim

komisarjem o ureditvi grško-turškega
vprašanja.

Pariz, 5. septembra. (Izv.) Uradno se
potrjuje vesti, da so Grki zapustili
Brusso.

Washington, 6. septembra. (Izv.) Mor-
nariško poveljstvo je že izdalo ameriškim
torpedovkam povelje, da odplujejo v
Smirno.

Pariz, 5. septembra. (Izv.) Francoska
vlada je že odposlala noto angleški vladi
glede posredovanja v grško-turškem spo-
ru in glede ureditve južno-iztočnega
vprašanja.

Pričetek parlamentarnega zasedanja.

Belgrad, 6. (Izv.) V poučenih vladnih
krogih se trdi, da se bo parlament sestal
21. septembra. Pred tem časom se bo mi-
nistrski predsednik Nikola Pašić težko po-
vrnil v Belgrad, ker bo, kakor se čuje,
odpotoval za kraljem in kraljico v Pariz.

Izjava predsednika skupščine dr. Ribarja.

Belgrad, 6. septembra. (Izv.) Uredniku
»Preporoda« je izjavil predsednik narodne
skupščine dr. Ribar, da se bo 10. septem-
bra sestal zakonodajni odbor, ki bo naj-
preje rešil po skrajšanem postopku urad-
niški zakon, nadalje vprašanje vojne od-
škodnine, razpravljal bo o kmetijstvu sploh
in o agrarnih razmerah v Dalmaciji pose-
bej. Glede volitev za narodno skupščino
je dr. Ribar izjavil, da bi se v najboljšem
slučaju vršile koncem aprila ali začetkom
maja 1923.

PAŠIČEV POVRATEK V BELGRAD.

Belgrad, 6. septembra. (Izv.) Ministr-
ski predsednik Nikola Pašić se bo vrnil v
Belgrad čez 15 dni.

Razkol v demokratski stranki.

Belgrad, 6. (Izv.) Med poslanci demo-
kratske stranke je prišlo do nesporazum-
ljenja radi sodelovanja in kongresu inte-
lektualcev v Zagrebu. Na današnji seji
glavnega odbora demokratske stranke so
se radi tega precej sporekli. Nekateri po-
slanci so bili za sodelovanje, drugi pa so
bili odločno proti temu. Na popoldanski se-
ji so dovolili, da smejo Davidović, Veljko-
vić in dr. Ribar samo kot privatne osebe
prisostvovati na omenjenem kongresu.

Kredit za prehrano občin.

Belgrad, 6. septembra. (Izv.) Na sinoč-
nji seji ekonomsko-finančnega odbora je
bilo v načelu sklenjeno, da morejo samo
upravna telesa (občine itd.) dvigati kredit
pri Narodni banki, in sicer izključno za
aprovizijske namene. Belgradu je dovo-
ljen kredit 15 milijonov dinarjev.

DRŽAVNI SVET IN UPRAVNA SODIŠČA.

Belgrad, 6. septembra. (Izv.) Včera j
je bila podpisana uredba o poslovniku za
državni svet in upravna sodišča.

Kuga v Bosni?

Belgrad, 6. (Izv.) »Vreme« prinaša
vest iz Sarajeva, da se je v Bosanskem
Novu pojavil slučaj kuge. Vlada je posla-
la tja bakteriologa.

PRAVOSLAVJE V NEVARNOSTI.

Belgrad, 6. (Izv.) »Vreme« piše o raz-
merah v pravoslavnem bogoslovju v Pri-
zrenu in pravi, da je bilo doslej 60 bogo-
slovcev, letos so se pa prijavili samo štirje.

BRODARSKI SINDIKAT ZVIŠUJE TA- RIFE.

Belgrad, 6. (Izv.) Od 1. septembra
naprej je povišal broderski sindikat po-
tniške tarife za 70 odstotkov, blagovne ta-
rife pa za 40 odstotkov.

POVIŠANJE IZVOZNIH CARIN NA ŽIVILA.

Belgrad, 6. (Izv.) Vlada je sklenila,
da se izvozna carina za vse vrste živil znat-
no poviša.

DIJAKI BREZ ŠTIPENDIJ.

Belgrad, 6. septembra. (Izv.) Ministr-
stvo za prosveto je sklenilo, da se odslej ne

bodo več pošiljali dijaki v inozemstvo, da
spopolnijo svoje študije, ker ni nobenega
kredita za to. Ko bo dovoljen tozadevni
kredit, bo ministristvo razpisalo natečaj.

Angleški predlog za razoro- ženje.

Berlin, 5. sept. »Vossische Zeitung«
poroča, da se bo seja Društva narodov pe-
čala s predlogom angleškega zastopnika
lorda Roberta Cecila, ki naj služi za pod-
lago razpravi o razoroženju. Njegova splo-
šna načela je konferenca že sprejela na
svoji nedeljski seji. Ta temeljna načela
so: 1. Noben načrt za znižanje oboroženja
ne more imeti uspeha, če ni splošen. 2. V
sedanjih razmerah, ki vladajo po
svetu, večina vlad ne more prevzeti od-
govornosti za resno znižanje oboroženja,
če v zameno ne dobe zadostnih garancij
za varstvo dežele. 3. Tako garancijo more
nuditi le splošna obrambna pogodba vseh
prizadetih držav, ki se zavežejo dejansko
tako in po naprej določenem načrtu po-
magati si v slučaju, da je ena izmed njih
napadena. V slučaju pa, da je kaka država
iz zgodovinskih, zemljepisnih ali drugačnih
razlogov posebno izpostavljena nevarnosti
kakaga napada, bo treba posebnih odredb
za njeno varstvo, seveda vse po naprej do-
ločenem načrtu. Vse te resolucije, ki merijo
na razoroženje pa se bodo mogle izvesti
v dejanju le, če se ustvari sposoben organ,
ki bo imel moč in voljo, izvesti jih. Lord
Cecil je z ozirom na te svoje resolucije
izjavil, da bodo uspešne le, če jih sprej-
mejo in izvedejo vse evropske in tudi osta-
le države sveta.

Italijani za carinsko unijo nasledstvenih držav.

Trst, 6. Bivši italijanski državni pod-
tajnik Finocchiaro-Aprile je v pogovoru,
ki ga je dovolil poročevalcu tržaške »Ere
Nuove«, izjavil, da mora Italija osvojiti
Nittijevo idejo o carinski uniji nasledstve-
nih držav in kolikor mogoče pospešiti nje-
no uresničenje. V tem tči gospodarska re-
šitev Trsta, ker bi tržaška luka po naravni
meji potegnila nase zopet vso zunanjo tr-
govino centralne Evrope, kakor se je to
godilo pred vojno.

Mažarska agitacija v Burgenlandu.

Bratislava, 6. (Izv.) Mažari skušajo
avstrijsko krizo izrabljati v Burgenlandu.
Poslali so tjakaj svoje emisarje, ki pripo-
vedujejo ljudem, da je avstrijska krona
brez vsake veljave. Ljudstvo vsled tega
noče več sprejemati avstrijskega denarja.
Mažari so tudi prepovedali izvoz žita v
Burgenland, da bi tako povečali nezado-
voljnost ljudstva. Poleg tega agitirajo za
monarhijo. Mažari pričakujejo, da bodo v
Burgenlandu izbruhnili nemiri.

MAŽARŠČINA NA ČESKEM.

Bratislava, 6. (Izv.) Mažarščina je s
1. septembrom prenehala biti uradni jezik
pri tukajšnjem sodišču.

VELIK VIHAR NA ČEHOSLOVAŠKEM.

Budjevice, 6. (Izv.) Pri Preboju je
strašen vihar napravil v tamkajšnjih goz-
dovih velikansko škodo. V desetih minu-
tah je poruval več dreves, kakor jih pose-
kajo v 50 letih.

TISKARSKA STAVKA V AVSTRIJI.

Dunaj, 6. (Izv.) Tiskarska stavka tra-
ja neizpremenjeno dalje. Čuje se, da se
bo stavka jutri poostila, ker se bodo pri-
družili tudi stavci tiskarne, ki tiska ban-
kovce. Vsled neodjenljivosti na obeh stra-
neh ni pričakovati, da bi stavka končala
pred nedeljo.

SOVJETSKI KOMISAR NA DUNAJU.

Dunaj, 6. (Izv.) Ljudski komisar ukra-
jinske sovjetske republike za prosveto,
Vrinko, je prispel na Dunaj, da prouči
tamkajšnje prosvetne naprave.

STRAHOVI V ITALIJANSKEM FA- SIZMU.

Milan, 6. septembra. V italijansko fa-
sistovsko organizacijo so se polagoma vri-

nili temni elementi, ki jo groze razkrojiti. V obrambo je milansko fašistovsko vodstvo uvedlo svojo notranjo policijo, ki bo vsakega fašista, ki bo zakrivil kako brezčastno dejanje, aretirala in kaznovala, če treba tudi z najskrajnejšimi telesnimi kaznimi, oziroma izročila oblastem.

PRIJAZEN SPREJEM PAPEŽEVEGA ODPOSILANSTVA V RUSIJI.

Rim, 6. (Izv.) »Corriere d'Italia« poroča, da je bilo papeževo odposlanstvo za Rusijo v Odesi, Sebastopolu, Roskovi in Novorosijskem zelo prijazno sprejeto.

RUSKI IZDATKI ZA ARMADO.

London, 6. (Izv.) Iz Rusije je došla brzojavka, da je v proračunu sovjetske vlade za leto 1922 in 23 postavljenih za rdečo armado 400 milijonov zlatih rubljev, t. j. 84 odstotkov proračuna.

IZTOČNI SEMENJ.

Varšava, 5. septembra. (Izv.) Danes so otvorili v Lvovu veliki iztočni semenj. Otvoritvi je prisostvovalo tudi več članov poljske vlade.

Proslava 25 letnice Rokodelskega doma na Vrhniki.

Na angeljsko nedeljo 1. 1897. je tedanji knezoškof ljubljanski dr. Jakob Missia blagoslovil Rokodelski dom na Vrhniki. In na angeljsko nedeljo, 3. septembra t. l. se je slovesno obhajala 25 letnica. Seveda bi bila vsa slavnost veličastnejša, da bi bilo vreme zanesljivo. Tako pa je izostalo mnogo napovedanih gostov iz sosednjih župnij in tudi nekateri domačini so se zbal dežja. Toda vendar lahko rečemo, da je celodnevna prireditev naredila najlepši vtis na udeležence kakor na tiste, ki so samo od daleč bili priče naše slavnosti.

Lepo se je razvila pisana povorka po prihodu godbe iz Rakovnika in korakala skozi trg v župno cerkev k sv. maši. Pribiti moramo, da je bilo v sprevedu prav malo tujcev, da so bili tako orlovski ter orliški kroji, kakor narodne noše s prav malimi izjemami vse doamče. Sijaj spreveda je povečevala konjenica Orlov fanfaristov in fantov v narodnih nošah, zlasti pa še zaslužni vso pohvalo impozanten okrašen voz z narodnimi nošami iz Ligojne. Predsednik kat. društva rok. pomočnikov g. dekan Janez Kete je daroval ob 9. uri sv. mašo, med katero je kor pel v staroslovenskem jeziku. Po sv. maši je šel spreved na župno pokopališče, kjer so se položili venci na grobe največjih dobrotnikov Rokodelskega doma, namreč na grob pokojnega g. Franca Tršarja st., gđe. Jerice Novak in g. dekana Lovrota Gantarja. Pevski zbor kat. društva rokodelskih pomočnikov iz Ljubljane, pod vodstvom g. Vel. Tomca je na pokopališču zapel dve žalostinki. Dočim se je spreved iz pokopališča pomikal na vrt Rok. doma, je deputacija nesla še venec na grob pokojne dobrotnice gospe Marije Petrič na pokopališču v Verdu.

Na vrtu Rokodelskega doma se je nato vršilo slavnostno zborovanje, ki ga je otvoril in vodil kot predsednik kat. društva rokodelskih pomočnikov g. dekan. Zborovalce sta brzojavno pozdravila prevz. g. knezoškof dr. A. B. Jeglič in bivši

Razstaviteljem na velesejmu

se nudi najboljša prilika za uspešno reklamo

v petkovem in nedeljskem „Slovencu“.

Ta dva dneva bo izšel naš list v izrednem obsegu in znatno zvišani nakladi.

Pri svojih sejmskih poročilih se ostra »SLOVENEČ« v prvi vrsti na razstavitelje-inserente.

INSERATNA NAROČILA se oddajo lahko kar na sejmišču na stojnici pri vходу ali pa v upravi, Jugoslovanska tiskarna.

kaplan vrhniški, župnik v Št. Petru na Dolenskem g. Fr. Vovko. Pismene pozdrave pa so izmed preč. gospodov, ki so delovali v Rok. domu kot vrhniški kaplani, poslali: g. župnik v Slavini Luka Smolnikar, profesor ljubljanskega konservatorija in skladatelj g. Stanko Premrl; iz Golnika na Gorenjskem, kjer se zdravi, je čestital k 25 letnici župnik iz Krškega g. Leopold Turšič. Osebo pa so se udeležili slavnosti iz Ježice g. Fr. Košir, ki je imel tudi slavnostni govor in gg. kaplana Janko Sedej iz Smarja in Anton Torkar od Sv. Petra v Ljubljani. V imenu kat. društva rok. pomočnikov v Ljubljani je pozdravil zborovalce g. V. Tomc. Po pozdravih, katere je občinstvo navdušeno oklamiralo, so ljubljanski rokodelci zapeli himno kat. rok. pomočnikov.

V svojem jedrnatem govoru je kot kratni kaplan in požrtvovalni voditelj pripravil za zgradbo doma podal g. župnik Fr. Košir zanimivo zgodovino graditve in omenjal odlične osebnosti, ki so veliku dušno gmotno in moralno pripomogle do tako lepega doma. G. prof. Iv. Mazovec je v priznani ljudskem tonu govoril o kat. mladinskih organizacijah in spodbujal k marljivemu delu v njih. V globoko zamišljenem govoru je nadalje navduševal narodni poslanec g. dr. Andrej Gosar zborovalce za nevstrašno praktično krščanstvo v zasebnem in še bolj v javnem življenju.

Popoldanski program je začetkom skušal ovirati dež. A Orli so neustrašno nastopili točno ob uri in zdelo se je, kot da so s svojo odločnostjo prisilili dež, da je odnehal popolnoma. Telovadbo, ki je obsegala 10 točk in trajala skoro dve uri, je zelo številno občinstvo vsesplošno hvalilo. Nastopili so izključno člani domače organizacije in pokazali lep uspeh tako v prostih vajah, kakor na orodju. Posebno pozornost je vzbudila takoj po telovadbi »južina iz Blatne Brezovice«, katero so naši vrli Blatničani inscenirali po lastni inicijativi. Razporeženje je priklopelo tu do viška.

Dež, ki je proti večeru zopet nagajal, ni dobri volji udeležencev nič škodoval. Gostje so do zadnjega kotička napolnili prostore Rok. doma, oddaljeni so pa itak že odšli domov. Po odhodu godbe ob 8. uri, smo se razhajali s prijetnim občutkom, da smo v bratski slogi zaključili dobo 25 letnega kulturnega dela in da začnemo s poživljenimi močmi stremiti za napredkom nadaljnih 25 let.

Pri proslavi 25 letnice so složno sodelovale vse kat. organizacije na Vrhniki, a posebno požrtvovalnost so pokazali člani vajenskega odseka. Čast vam fantje, le vrlo naprej!

Na tem mestu naj bo izrečena najtoplejša zahvala vsem vleuglednim tvrdkam, ki so nam izkazale svojo blagodušno naklonenost, iskrena hvala gg. govornikom, priznanje izvrstni rakovniški godbi, zahvala vsem darovalcem dobrot in vsem, prav vsem, ki so kakorkoli pripomogli do lepega uspeha našega slavlja. Bog bodi plačnik!

Politične novice.

+ Glede razmer v slovenski demokratski stranki objavlja današnji »Slov. Narod« sledečo velesnačilno izjavo: »Beseda v svojo obrambo. V komentarju zaupniškega zbora demokratske stranke v Celju, priobčenem v mariborskem »Taboru«, čitamo tudi tale passus: »Po javnem predavanju, ki ga je imel narodni poslanec dr. Kukovec v Mariboru dne 24. avgusta in so se ga udeležile vse stranke, začelo se je vsestransko razpravljanje o potrebi sporazuma za oživiljenje mariborske oblasti. Edini »Slovenski Narod«, ki je danes v rokah osebnih častihlepecev in nima svojega programa več, odklonil je idejo z zasmehom iz finančnih razlogov. Ne glede na to, da kaže slog tega komentarija, da je potekel izpod peresa dr. Kukovca, je g. poslanec dr. Kukovec osebno odgovoren za ta brezstiden napad na naš list, ker je notorično, da je »Tabor« njegovo glasilo. Za to veljajo naše besede, ki bodo mirne in brez vsakega žela, v prvi njemu. »Slovenski Narod« se je od početka do danes boril za narodno in napredno idejo, odkar pa je nam zasinila svoboda, se je z vsem notranjim prepričanjem oklenil velike misli narodnega in državnega edinstva. Tej ideji je podredil vse, prav vse, tudi eventualne strankarske interese in oziro. In ker je državni interes zanj najvišji zakon, zato ga tudi strankarska pripadnost ni mogla motiti, da bi ne izrekel svoje kritike, čim je opazil, da se vodi naša politika v smeri, ki ni v interesu ne stranke, ne države. In da je naša strankarska politika od prevrata sem v svojem bistvu zgrešena, je danes jasno vsakomur, ki ni slep, saj je ta politika spravila stranko, ki je imela ob prevratu najlepše šance za bodočnost, docela v razsulo in v politično brezpomembnost. Podpirati to politiko še nadalje, slepo slediti skozi drn in strn

posameznikom, ki jih skušnje zadnjih let in zadnjega časa niso izučile in ne spametovale, bi pomenjalo toliko, kakor pripravljati državi isto usodo, ki je zadela v Sloveniji demokratsko stranko. Ker pa nismo, da bi v dolednem času stali ob ruševinah države tako, kakor se nahajamo danes zgolj po krivdi naših voditeljev ob razvalinah narodne in napredne Ljubljane, zato smo jeli rahlo in obzirno kritizirati delovanje onih, katerih politika vodi po našem globokem prepričanju, ako se bo trdovratno nadaljevala v istem pravcu, do popolne katastrofe, pri čemer pa bo država tista, ki bo največ trpela, ker bo s tem zadan najhujši udarec baš državnim ideji. Ako nas za to, ker zastopamo to naziranje, katerega delimo s pretežno večino naših najboljših somišljenikov, imenujejo »osebne častihlepece«, svobodno jim, eno pa ugotovljamo: »Slovenski Narod« je v preteklosti in sedanjosti ohranil svoj ščit kot naroden in napreden list čist in neomadeževan, hotel je vsikdar po jasno opredeljeni poti — ne oziraje se ne na desno, ne na levo — svojim narodnim in naprednim ciljem nasproti in ni nikdar delal s svojo politiko kravih kupčij, kar se dandanes žal tako često dogaja v naši javnosti. To naj zadostuje za danes, ako bo treba, pa še spregovorimo. — O stvari bomo spregovorili ob prvi priliki podrobneje.

+ Italija in Avstrija. Rimska »Tribuna« poroča, da so italijansko-avstrijska pogajanja v bistvenih točkah dovršena. Črte glavnih potoč bodečega dogovora se v kratkem predloži obema vladama. Na račun svojega deleža, ki ga prispeva Italija za avstrijsko posojilo, bo Italija še tekom tega tedna plačala 30 milijonov lir, ostalih 40 milijonov pa v najkrajšem času.

+ Giolittijevi spomini. Italijanski listi poročajo, da izda Giolitti za svojo osemdesetletnico svoje spomine. Knjiga izide koncem tekočega leta in je domalega že napisana. Svojo notranjo politiko označuje Giolitti kot politiko leve in ugotavlja, da je delal za izboljšanje delavskih razmer.

II. Ljubljanski velesemenj

NEMSKA STROJNA INDUSTRIJA NA SEJMU.

Pri razgledanju sejmskih razstavnih prostorov vzbuja največjo pozornost vseh paviljon F z raznovrstnimi stroji, ki so razstavljeni, posebno oddelek velikega industrijskega podjetja »Eisen- und Stahl-industrie Essen«, iz Essena v Nemčiji. Udeležitev tega svetovno znanega podjetja je lep dokaz, kako se ljubljanski sejem uvaža tudi v inozemstvu.

Imeli smo priliko govoriti z enim od gospodov ravnateljev tega podjetja. Kakor nam je dejal, je imelo podjetje pri transportu za razstavo namenjenih predmetov največje težkoče in se je posrečilo za sedaj dobiti le mal del onega, kar namerava razstaviti.

Tvrdka je odposlala na sejem nekaj vzorcev strojev in orodja, ki se predvsem uporabljajo pri zidanju hiš v obdelavi lesa in v rudnikih. Vsi stroji in orodje je prvostvorne kakovosti. Dosedaj prispeli stroji dokazujejo, da se tehnično izpopolnjevanje vrši nemoteno kljub splošno neugodnim gospodarskim razmeram.

Posebno zanimanje vzbuja nov, patentiran stroj, s katerim je mogoče kriviti

Brno-Ljubljana.

Pred 20 leti so začeli katoliški kulturni delavci uvidevati potrebo po snovanju telovadnih odsekov v naših izobraževalnih društvih. Morda bi pa ne bili začeli izvajati teh načrtov 1. 1906. in 1907., ako ne bi nestrpnost in nepočakano svobodomiselnost v Sokolu začelo z resolucijami občin zborov, govori voditeljev, sokolskim tiskom in neznošnim zbadanjem versko prepričanih članov siliti, da si omogočijo svobodo mišljenja in življenja kot telovadci zunaj neznošne sokolske atmosfere. — Morda bi bilo došlo iz ozira na enotnost narodne fronte po prevratu do zedinjenja teh dveh telovadnih zvez, ako ne bi zopet vstal in zavladal v Sokolu isti zli duh politizirajočega svobodomiselnosti, ki onemogoča vsako misel in ubija vsak blagi čut srca, hrepenečega po vesoljnem narodnem bratstvu.

Danes je za vedno onemogočena ta, nekdanj skoro splošna želja in up. Katoliški mislec je danes za to žalostno delo lahko hvaležen svobodomiselnim zaletom, ker sokolska vzgoja brez versko-etične podlage ne more zadostno vzgajati katoliške mladine, ki potrebuje moralne opore v jasnih verskih načelih, sv. zakramentih, molitvi in nadnaravni sankciji ter ji nikakor ne zadostujejo visokodoneče fraze sokolskih prednjakov o narodnosti.*

* Prim. zaključek letaka dijaštvu za nastop na letošnjem zletu: »Lepota mladosti, sila telesnih vrlin, vzornost moralnih kreposti, zavest narodnega in državnega edinstva, rodoljubnost, treznost in brezhibnost discipline — vsa ta množina idealov jugoslovanskega dijaštva se jasno in istinito izpriča pred očmi naših mladih, a bodi pred vsem

Zastoj čaka razboriti, idealni sokolski prvak, ki je pred 12 leti pisal v »Sokolskem Vestniku« o Orlu, da tako nenaravna organizacija z zgolj negativnimi cilji mora kmalu razpasti in se, kar je v njej zdravega povrne v sokolske vrste, in ki je še lani ob nastopu najvišje funkcije isto misel razvijal; zastoj tolažilno in upolno namiguje dobromisleč sokolski delavec Orlom, o katerih meni, da jih bo do skesanih želja po povratku v prideligirano sokolstvo presunil plačan sijaj ljubljanskega zleta in jim med »Političnimi vestnic« (»Jugoslavija«, 11. 8., št. 181) odpira vrata med sokolstvom in orlovstvom:

»Sokolstvo in orlovstvo. Te dni se nanovo odpira vprašanje razmerja med sokolstvom in orlovstvom in to predvsem za pripadnike orlovskega gibanja. Razumemo, da morajo svečani dogodki, katerim prisostvujemo te dni, globoko raniti njihova doždevna čustva o enakopravnosti različnih kulturnih gibanj v naši državi. To pa je zmotno. Države ne more biti ravnodušna napram takemu kulturnemu gibanju, kakor je Sokolstvo. Da je prišlo do razcepa med Sokolstvom, oziroma, da so klerikalci ustanovili svoje posebno orlovstvo, izhaja iz tega, ker so hoteli zanesti tudi v ta telesnovzgojni pokret strankarstvo. Zamislili so si orlovstvo kot izrazito bojno orodje in institucijo klerikalne politične organizacije. Če bi te politične zahteve ne stavili na sokolsko gibanje, tedaj bi ne bilo potrebno, ustanoviti še posebnega orlovstva in govor o nekaki državni protekciji sokolstva bi bil odveč. Sokolstvo je telesnovzgojna in etična institucija ter upravičeno zahteva od države, da jo podpira vsestransko. Toliko v pojasnilo tistim, ki jih te dni bode, da bodo izpadle sokolske slavnosti tako slovesno in zmagoječe.«

izraz vseh čednosti, ki so bistvo mladih duš in src! Domovina pričakuje od najlepšega najlepše in ne bo prevarana v tem pričakovanju!

Zastoj ignorira sokolski svet naše gibanje in uspehe, zastoj spravlja naš tabor v Brnu (ki se je vršil pred svetovno javnostjo, pred mednarodnimi sodniki, o katerem pišejo in objavljajo slike nešteti listi skoro v vseh evropskih in ameriških državah in ki ga že kaže 30.000 m dolg film vernim in nevernim Tomažem) v »Si. Narodu« (št. 186, z dne 18. 8.) s sveta s poznamko brnski tingltangl papeževe garde; zastoj se tolaži v vprašanju »Čigava je bodočnost?« in številkami sokolskih izletov v Pragi (Slov. Narod, št. 193, z dne 31. 8.).

Mi živimo svoje lastno življenje, imamo svoj temelj, svoje cilje, svojo hišo, svojo pot, svojo voljo. Mladi smo pa smo že veliki in močni; zrastle nam je samozavest, celo tradicijo že imamo in občutljiv ponos. Drzni smo postali, nikogar se ne bojimo, za milost nobenega človeka ne prosimo. Pravice lačni in željni, svobode željni, oboje tirjamo in si bomo neizprosno izvojevali. Privilegije prepuščamo tistim, ki brez tega poživila ne morejo obstati. 20.000 nas je v Jugoslaviji, bratev in sester imamo nad milijon po celem svetu. Revni smo po imetju, visoki in mogočni tega sveta se ne štejejo k nam, a bogati smo po svojih mislih, volji, upanju in delih. Poklicani smo od Njega, ki izbira kar je malega in slabotnega da s tem osramoti veliko in silno, ki ni od Njega. Nas čas je prišel in mi smo tu...

Ko smo še dobili za en dinar češkoslovaško krono in smo smelo upali na podporo države, smo sklenili: 400 nas mora iti v Brno. Ko pa so nam tisti moške, ki so za sokolstvo iz skupne državne posode zajeli težke milijone, povedali, da za nas ni osta-

lo tam ničesar; ko smo še zadnje tedne v ngotovosti hodili križevi pot za potnimi listi in brali, da je čl. krona presegla dva dinarja; ko smo slišali da bomo ob vzhodu velikega sokolskega solca v Ljubljani izginili kakor sneg — nas je šlo v Brno 1200. 1200 iz vseh katoliških pokrajin Jugoslavije: polovica iz Slovenije (tudi zasedene), polovica iz Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Istre, Bosne, Hercegovine, Bačke in Banata, večinoma mladi revni kmečki fantje in dekleta, 260 telovadcev, 80 telovadk, v orlovskem kroju 260 članov in 86 članic, 406 v narodni noši, 434 v civilni obleki. Zastopani so bili vsi stanovi in sloji, zlasti učiteljstvo in duhovništvo, s knezoškofom Jegličem.

Po dolgi vožnji je ogromni vlak s 33 vovzi v četrtke, 10. avgusta ob 2. uri popdosegel Brčclavo, kjer je nad 2000 bratov in sester češkoslovaških nad vse pristrčno sprejelo in pogostilo naše izletnike. Po 6. uri je v Brnu do 8000 oseb, z ministrom Šramkom na čelu ponovilo sprejem in gledalo sprejem in gledalo veličastni spreved Jugoslovancov skozi mesto. 6 dni so bili jugosl. Orli v Brnu, 400 jih je šlo tudi v okolico — zlasti v Maccho — 200 jih je obiskalo Prago. Udeležili so se v masi ali po zastopstvu vseh nastopov, prireditvev, zborovanj in povzročili povsed pristrčne pozdrave Jugoslaviji pred očmi zastopstev 11 narodov. Med vsemi skupinami so po številu in lepem nastopu vzbudili največ pozornosti in želi največjo hvalo. Pri tekmah so dosegli prvenstvo v vseh oddelkih, izvemši lahko atletiko. V Brnu so nastopali kot discipliniran polk s 6 prapori v čast narodu in državi. Težke žrtve so s tem veselega srca doprinesli domovini. Ko pa so se poslovili,

oziroma uravnati vsako železno tračnico v poljubnem kotu. Za ravnanje s strojem, ki je za transport zelo praktičen, je potreben samo en delavec. Dosedaj izdeluje le stroje edino to podjetje.

Drugo zanimivost tvorijo tako imenovani »Kreissagelager Herma«, ki se odlikujejo po svoji praktičnosti in vsled tega, ker zahtevajo malenkostno uporabo olja. O ostalih nemških trdkah še spregovorimo.

V paviljonu F so razstavile tudi Strojne tovarne in livarne, naše največje podjetje v tej stroki, ki so razstavile večje število industrijskih strojev, ki so vsi neprestano v obratu, in tudi poljedelskih strojev. Občinstvo z radovednostjo ogleduje, kako razni stroji izvršujejo naravnost neverjetne stvari. Ogleduje pa si tudi druge kovinske predmete teh tovarn. Te tovarne so postavile na prostem tudi tri bronaste zvonove lastnega izdelka, na katerih naši podeželski obiskovalci kaj radi izkazujejo svojo umetnost v ubranem zvonenju.

Dalje omenjamo še sledeče trdke, ki zaslužijo vso pozornost:

FUŽINA F. KAJETAN AHAČIČ

Tržič na Gorenjskem, izdeluje predvsem kose in srpe, resnice, slamoreznice, nože za slamorezne stroje, lopate, motike. — Ker gleda trdka predvsem na to, da izdela dobro blago, izdeluje večinoma kose v naravnosilni barvi, kjer poznavalec že na prvi pogled spozna pravo kvaliteto. Kose so iz najboljšega jekla (švedskega). Do zadnjega so se vobče izdelovale le naravnosilne kose. Ker pa so zlasti po južnih delih naše države prišle v rabo polirane kose, in da bi si trdka pridobila tudi te pokrajine, si je preteklo leto nabavila stroje za poliranje in drugo olepšavo, da zamore ustreči vsem željam. Letošnja razstava je pokazala ta lep napredek, kar smo z veseljem konstatirali. Fužina F. Kajetan Ahačič v Tržiču je preostanek nekdanj tako sloveč in močno razvite kosarske obrti v Tržiču. Je to stara slovenska, kovaška rodovina, katere predniki so bili vsi kovači. Stari dokumenti kovaškega delavnega reda, ki se še hranijo v rodovini, segajo v čase Marije Terezije. Že tedaj niso delali kos samo za domači kraj, temveč so jih kramarji nosili celo v Črno goru in notranjo Italijo. Prvotna fužina je bila majhna fužina »Germovka«. L. 1895. pa se je pridružila tej fužini velika fužina »Njivac«, ki je bila last »Kranjske industrijske družbe«, ki se je selila na Jesenice. Od tedaj pa se izdelujejo v »Germovki« lopate, motike, sekire itd., v fužini »Njivac« pa največ kose in srpi. Vodna moč fužine »Njivac« je 100 HP in je danes urejena ne le z velikimi vodnimi kladvi, temveč tudi z najmodernejšimi stroji.

»TRIBUNA«

tovarna dvokoles in otroških vozičkov, F. Batjcl, Ljubljana, Karlovska cesta 4, Zvonarska 1. Trgovina Stari trg 28. Edina te vrste v Jugoslaviji in njen cilj je z geslom »Brez truda ni kruha.« Tovarna je opremljena z najmodernejšimi stroji in tehničnimi pripomočki za natančnejšo izdelavo. Ima posebne oddelke za emailiranje z ognjem, brusilnico, pobakrenje in ponikanje. V kratkem času obstanka je dobilo novo podjetje odjemalce iz cele države SHS. Poseben oddelek sprejema v popolno popravilo dvokolesa, otroške vozič-

ke, šivalne kakor tudi vse v mehanično stroko spadajoče stroje itd. Podjetje ima v zalogi vsakovrstne strojne dele in pneumatike. Lastne izdelke razstavi podjetje v paviljonu F št. 152, na kar občinstvo posebej opozarjamo. Ceniki franko!

JUGOSLOVANSKO IMPORTNO IN EKSPORTNO PODJETJE

(Ing. Rudolf Pečlin)

Stroji za vsako industrijo, lesno in kovinsko; poljedelski stroji in orodje; lokomobili in motorji; vseh vrst stiskalnice; veletrgovina železa za stavbene in konstrukcijske svrhe in novokonstruirani pisalni stroj »Rofa« brez barvnega traka. Trdka, ki ima svoj sedež v Mariboru, Trubarjeva ulica št. 4, je na sejmu razstavila v paviljonu H št. 360.

KIRURGIČNI INSTRUMENTI.

Na velesejmu v paviljonu J št. 402 je razstavila zagrebška tvornica za kirurški instrumente, bandaže, ortopedične stroje, umetne proteze, obveze itd. Lastnik trdke je Jakob Hlavka, ki ima tudi v Ljubljani, v Prešernovi ulici svojo zalogo. Proizvodi so res prvovrstni in vzbujajo na velesejmu splošno zanimanje.

PAVILJON ZDRAVILNIH ZELIŠČ.

Na ljubljanskem velesejmu je izstavila trdka Ant. Stergar iz Kamnika v paviljonu H 301 zdravilna zelišča, cvetja in korrenine. To je edina trdka, ki je zastopana v tej panogi na ljubljanskem velesejmu. Zanimivo je videti v okusno opremljenem paviljonu 21 vzorcev raznih zdravilnih oziroma farmacevtskih drog, katere so vse zrasle, se nabirale in sušile v naših kamniških hribih in alpah! Je pa ta panoga velike narodno-gospodarske važnosti, ker se z nabiranjem teh stvari prvič reši velik del narodnega premoženja, kateri bi drugače segnil, drugi pa si prislužijo dokaj denarja ravno revnejši in za drugo delo nezmožni sloji. Trdka eksportira te predmete po večini v inozemstvo.

MEDIČ, RAKOVČ & ZANKL, d. z. o. z., TVORNICI LAKOV IN BARV V LJUBLJANI.

Podjetje se je ustanovilo že leta 1838. Ustanovitelj je bil g. Adolf Hauptmann. Pozneje so prevzeli trdka A. Zankl, sinovi in nato sedanja trdka Medič, Rakovč & Zankl.

Trdka se bavi z izdelovanjem kemičnih in rudninskih barv, lakov, firnežev in steklarskega kita ter razpečava svoje izdelke po celi Jugoslaviji. Povprečni letni promet znaša več sto vagonov.

Podjetje se bo znatno razširilo, ker bo v najkrajšem času zidalo največjo in najmodernejšo tvornico za izdelovanje gori omenjenih predmetov v naši državi. Izdelki so priznani dobri.

Trdka ima pri glavnem vhodu na desno (koja št. 471) razstavljen na ogromnem podstavku kip iz kita, ki je izgotovljen iz preko pet vagonov kita. Privatni paviljon 526.

»SINGER«JEVI ŠIVALNI STROJI.

Kaj vse zmore moderna tehnika s pomočjo elektrike, nam jasno kaže paviljon F, kjer ima v oddelkih 123 in 124 trdka Singer nameščene vrsto praktičnih šivalnih strojev na električno silo. Naše pridne gospodinje, šivilje, krojači in drugi so ves dan v gostih skupinah oblegali ta paviljon

ter strmeli na praktično in sigurno delujoče stroje. Največje zanimanje vzbujala šivalni stroj za šivanje gumbic. Šivanje lukenj za gume je posebno pri perilu najzanimivejše in najsitnejše delo vsega šivanja. Stroj za gumbe na sam reže in šiva gumbe luknje na obeh straneh sigurno in s tako brzino, da jih napravi na dan do 3500! Koliko tednov bi rabila šivilja v to. Dalje je tam stroj za prišivanje gumbov, tamburiranje, obšivanje jopic itd. Stroji sami odrezujejo, šivajo, robijo, vse pa goni elektrika.

Stroj za majice itd. šiva na trinit, stroj za vezenje pa izvršuje 9 različnih načinov vezenske tehnike. Gospodinje in šivilje, ogledajte si na vsak način ta Singerjev oddelek v paviljonu F.

Dnevne novice.

— II. Dolenjski orlovski tabor v Novem mestu se vrši, kakor določeno dne 10. t. m. Zadnje dni raznašajo Sokoli po Novem mestu in okolici vest, da je tabor prepovedan, češ, da se je bati izgredov, ker ima isti dan tudi novomeški Sokol neko prireditve. Namen teh govorice je prozoren; hočejo doseči, da bi naše ljudstvo nasledlo njih lažem in ostalo v nedeljo doma. Če že stoji politična oblast na tem, da se isti dan ne smeta vršiti obe prireditvi, naj prepove Sokolom, ne pa Orlom, ki imajo dan za tabor določen že od pomladi. Bila bi več kot enostranost, če bi okr. glavarstvo ugodilo Sokolom, ki so si izbrali nalašč isti dan kot Orli! — Katoliško dolensko ljudstvo, Ti pa v nedeljo vse v Novo mesto, da bodo Sokoli, ki te dni trgajo orlovsko plakate videli, da stoji za našim orlovstvom močna armada tudi podeželskega ljudstva!

— Izkaznice za polovično vožnjo s posebnim vlakom v Novomestu na II. dolenski orlovski tabor v nedeljo 10. t. m. se dobijo v pisarni Orlovske podzveze v Ljudskem domu, na deželi pri orlovskih odsekih. Vlak odhaja ob 5. uri iz Ljubljane in se vrača zvečer okrog 8. ure iz Novega mesta.

— Javna telovadba na II. dolenskem orlovskem taboru v Novem mestu v nedeljo 10. t. m. se bo vršila na telovadišču v Bršljini poleg novomeškega kolodvora. S. m. a. in tabor bo na trgu pred kapteljsko cerkvijo ob devetih.

— »Jutro« in orlovski tabor na Bledu. Jutrovi prijatelji z Bleda ne morejo preboreti veličastnega orlovskega tabora, in ne tistih zaslužnih batin, ki sta jih prejela, kakor se nam poroča, dva Sokola, ker sta po surovi sokolski navadi brez povoda iz zivala Orle s psokami. Zato ti tepeni junaki pošiljajo »Jutru« popolnoma zlagane in docela izmišljene novice, da si tako potolažijo onemoglo jezo in pohlade gorke batine. Če pa misli »Jutro«, da lahko še nadaljuje s svojimi lažmi, mu mi lahko postrežemo z resničnimi dogodbicami iz kraljestva Baha in Venere ob času vse-sokolskega zleta. N. pr. tivolska noč, s svojo Sodomom, in kaj brat Sokol Š. pripoveduje o Sodomi in Gomori ob Gradaščici. Ali hočemo na dan s častivrednimi imeni iz kraljestva Bahovega? Ali hočemo sploh primerjati vse noči v Ljubljani ob času vsesokolskega zleta z nočmi v Brnu, ko je bil ob pol enajstih po cestah tak mir in samota, da je bilo zapoznelega potnika strah iti po tistih dolgih ulicah. Če Vam je

prav, začnemo, kar smo dosedaj z oziroma na človeške slabosti in z oziroma na javno dostojnost prizanašali.

— Srbski kmetje v Sloveniji. V torek popoldne je prišlo v Ljubljano 120 srbskih kmetov iz Sumadije. Na kolodvoru so jih sprejeli zastopniki pokrajinske uprave, magistrata, sejmškega urada itd. Prenočevali so v Marijanišču. Včeraj popoldne so si ogledali velesojem, nakar so jih okoliški kmetje odpeljali na svoje domove. Srbski kmetje bodo obiskali tudi Bled in Maribor.

— O odhodu našega kralja v Pariz ni prejela belgrajska vlada do 5. t. m. nikakega obvestila niti od kraljevske pisarne niti od našega poslanstva v Pragi. Čisto gotovo imajo na Češkem ravno tako dobro brzojavno upravo kot pri nas.

— Neverjetne govorice. Zaradi tiskarskega štrajka ne izhajajo na Dunaju nobeni listi. Tak mir je pa silno ugoden za širjenje najneverjetnejših govoric. Tako se je med drugimi na Dunaju raznesla vest o nekem atentatu na kralja Aleksandra. Ni treba poudarjati, da so vse take in slične vesti gladke izmišljotine.

— Nove Pucljeve afere? Zadnjič smo omenili, da je pisalo belgrajsko »Videlo« o neki izvozni aferi ministra Puclja, češ, da je dalo njegovo ministrstvo — ne on — njegovi soprogji dovoljenje za izvoz 20 tisoč svinj. Sedaj pa naznanja belgrajska Tribuna, torej list, ki stoji v jako ozki zvezi s Pašićem, da bo obelodanila informacije o novih velikih aferah glede izvoza živine in mesnih izdelkov, s katerimi aferami stoji baje v zvezi minister Puclj.

— »Narodni dom« v Kranju. 3. t. m. so položili z običajnimi slovesnostmi temeljni kamen imenovani stavbi, ki je pravzaprav Sokolski dom. A ker so graditelji videli, da ne kaže nastopiti pod pravim imenom, so agitirali vsepovsod za »Narodni dom« ter kot taki prosili (bolje rečeno: zahtevali) tudi pri naših ljudeh; da, celo pod pretrvezo »gasilski« dom so si upali zbirati prispevkov od ljudi, ker bo gasilsko društvo imelo nekaj prostora v prizidku poslopja. Mnogo naših je nasledlo, mnogi so se uklonili sitni nadležnosti ter dali ali obljubili lepe prispevke. Tako so mislili priti prav poceni do lepega zabavišča; občina je na škodo občanom dala prekrasen prostor skoraj zastoj sredi lepega dvoreda, okoličani bodo dajali lesa in kamenja, država bo seveda tudi prispevala. Potom plakatov so začetkom avgusta z indirektnim pritiskom (»nič ne bo pozabljeno«) silili ljudi, da so navozili ogromno peska iz Savske struge, seveda brezplačno. Precejšnjo napako pa je bil napravil g. župan Ciril Pirc, ko je 28. maja t. l. prepovedal javen shod SLS na prostoru pred župniščem. Tedaj so se silili glasovi: »aha, naše smreke so pa dobre, ne boste jih dobili«, in marsikdo je izpregledal, pa ni dal obljubljenega prispevka. To treba popraviti! In kaj si izmislijo? V soboto, 2. t. m., se poda deputacija h g. dekanu ter ga zaprosi, da blagoslovi temeljni kamen »Narodnega doma«. Seveda je g. dekan odklonil, kajti da bi cerkveno blagoslavljal temeljni kamen hiše, v kateri se bodo oznanjevala protikatoliška načela, to vendar ne gre. Kako zelo zmešane pojme imajo ti ljudje o blagoslovih sv. cerkve! Enako zmešanost pa prisodijo celo funkcionarji cerkve, kar je še lepše! Ker zastopnik cerkve noče biti zdaj za štafažo, čezeni seveda zabavljajo. Če se bil g. dekan

so zapustili v Brnu in v 150.000 taborjanih neizbrisen spomin kot jugoslovanski bratje v svoji severni domovini. Nismo si prepevali visokih himen in zažigali kadila — z žrtvami smo si izkazali bratsko ljubezen. Nismo si bili le bratje po Orlu, občutili in utrdili smo zlasti slovansko in katoliško bratstvo, pokazali smo brez visokodonečih fraz svetu novo bratstvo slovanskih narodov. Čehi so nam rekli: v Brnu ste prodrli fronto, in Francozi so dejali: s tem nastopom ste vdrli luknjo v zemeljsko oblo.

Za podrobnejši opis slavnosti tu ni mesta, govore naj številke.

Prvi nastop 30. julija (naraščaj):

18 posebnih vlakov, več ojačenih rednih vlakov je navozilo vzorno izvežban in oblečen naraščaj v Brno. V sprevedu je bilo: 4500 dečkov in 3400 deklic šolskega, 2250 dečkov in 2460 deklic izvenšolskega naraščaja, spremljanih od 46 Orlov-vojakov 640 članov in 530 članic, 8 godb in 88 praporov. — Po izločitvi premalo izvežbanih je pri javni telovadbi nastopilo: 3520 dečkov in 2880 deklic šol. nar., 2704 dečki (s palico) in 2140 deklice (z obroči) izvenšol. nar. (skupaj 11.244 pred 60.000 gledalci).

Glavni nastop 13. avgusta (člani in članice).

31 posebnih in nad 100 rednih ojačenih vlakov. V sprevedu (1 in pol ure): 600 Orlov-vojakov (ne komandiranih), 25.000 Orlov in Orlic v kroju (par tisoč v telovadnem in navadnem), do 30 tisoč brez kroja z znakom, 200.000 gledalcev v špalirju. Med Čehoslovaki so bile uvrščene skupine: 53 legijonarjev, 72 skavtov, 20 konjenikov (vojaščina ni dala

konj), 18 koles, 4 avtomobili, več voz, 664 Orlič, 692 Orličev, 670 narodnih noš, 205 praporov, 8 Angležev, 294 Belgijcev (nad 300 jih je ostalo v špalirju), 220 Francozov (250 v špalirju), 5 Poljakov, 4 Rusi, 11 Švicarjev, 33 Amerikancev (180 v špalirju), 32 Rusinov, nekaj Nizozemcev in Dancev, 1184 Jugoslovancev s 6 prapori in dr. Korošcem, 24 godb, 16 fanfar, 1630 Slovakov, iz Češke 1784. Ostali so bili iz Morave in Šlezije, 207 iz Dunaja. Pri sv. maši, orlovski prisegi in blagoslovitvi praporov je bilo 80.000 ljudstva v stadionu.

Pri javni telovadbi je nastopilo: 3328 Orlic in 4288 Orlov (proste vaje), posebej 72 jugoslov. vaditeljev, 136 Orlov-vojakov (s puško), 5 vrst Belgijcev (1 ženska), 9 francoskih društev (180 telovadcev), na drogu 13 vrst, na bradli 16, na konju 4, krogih 4, skok s palico 1 vrsta. Skupno nad 8000 telovadcev in telovadk, gledalcev 120.000.

14. avg. je telovadilo 360 dijakov Orlov in 304 dijakinje (ne komandirani) pred 50.000 gledalci. Zvečer je v natranem gledišču pri mednarodni akademiji uspešno nastopil naš Orel.

15. avg. (dan narodnih krojev): v sprevedu 6328 oseb v narodni noši (med drugimi skupinami 1500 deklet v masi osmerostopov, enako 1000 fantov), 966 Orlic in 1720 Orlov v kroju, številna skupina jugosl. nar. noš z vozom »Gorenjska svatba«. Skupno 11.000 krojev in 18.000 civilnih. Popoldne je nastopilo še 2016 članov s prostimi vajami in 2000 Omladine z 22 točkami narodnih običajev (svatbe, postavljanje mlajev itd.) pred 90.000 gledalci.

Tekmovalo je 550 mož, med njimi 8 iz Amerike, 14 Belgijcev, 24 Francozov, 7

Švicarjev in 35 Jugoslovancev, ki so tekmovali v vseh kategorijah (za prvenstvo 2, v lahki atletiki 2, v višjem oddelku 8, v nižjem 26). Dosegli so: I. ceno v prvenstvu, I. ceno v višjem in I. in II. v nižjem oddelku, 1. do 8. mesto v višjem in 1. do 6. v nižjem oddelku.

Od kod so zajemali Orli sredstva za pravice, ki so stale 8 mil. Kč? Od vlade so imeli na posodo: 135 vagonov lesa, 10.000 odev, nekaj kuhinj, od mestne uprave šolske prostore, od pokrajinske uprave svet; Orli-vojaki so dobili neštete dopust z redno plačo, železnica je dovolila polovično ceno, transportom 60 odstotni popust. Mestnega davka so morali plačati od vseh vstopnic 60 odstotkov. Stotine članov in članic je hodilo delat v stadion v prostem času brezplačno, zložili so 1 milijon Kč garancije, vse katoliške organizacije pa so posodile denar ali dale kredit. Vse, kar je bilo darovano in storjeno, je bilo prostovoljno. Vojaki in dijaki so bili izključno člani Orlov. Ker ima med Čehi Orel še več nasprotnikov nego pri nas, si moremo misliti, kako ogromno delo, kolike žrtve je zahteval tabor v Brnu in kolika mora biti moč, življenska sila Orlov. Ni čuda, da tišče pri nas nasprotniki Orlov pred taborom v Brnu glave v pesek, v republiki pa, kjer ga ni moč prezreti, besno napadajo »klerikalno reakcijo«, se pohujšujejo nad obleke članic in kličejo obupno na boj za ohranitev brezversstva v Husovi domovini. Z ljubljanskim zletom Sokola se ne morejo tolažiti, ker stotine njihovih ljudi, ki so videli ljubljanski zlet in priprave brnskega tabora so bile razočarane v Ljubljani. Tolažijo se s preteklostjo v Pragi...

Dolge so kolone in visoke himne, s ka-

terimi se je Sokol slavil tedne in mesece v liberalnem časopisu. Težki so milijoni, ki so ga podprli iz javnih in privatnih blagaj. Bele so ceste, ki so mu jih gradili mestni delavci, vojaki in kaznjenci zastoj. Krasno je telovadišče, a kdo ga je plačal?

Prišel je kralj — prvi Sokol mu pravi — s kraljico, prišli so vsi ministri-Sokoli, navozili so iz cele države vojake-Sokole (sicer je bilo tudi par sto Orlov in še več neorganiziranih vmes), in Wranglovec, pripeljali so se za četrtinske cene dijaki in dijačice, napredno učitelstvo je razvilo svojo vnujo za sveto sokolsko stvar, kraljev manifest je postavil Sokole za zgled vsemu narodu in jih zahvalil za udanost sokolskim idealom, številne in visoke kolajne so bile pripravljene resničnim sokolskim delavcem, leto in dan je sivi Sokol vežbal jugoslovansko šolo in vojsko ter ji vcepljal svojega duha... in bilo je lep! Samo premalo glav je bilo. Hrvatov ni bilo, naroda ni bilo, dijaštva ni bilo, naraščaja ni bilo, članov in članic pa je bilo nekoliko. »Jugoslavija« navaja številke »Slov. Narod« in »Jutro« nista preklinala:

Naraščajski dan 22. in 23. jul.: pri skušnji 960 dečkov in 660 deklic, pri javni telovadbi 820 in 680, v sprevedu 960 in 700. V teh številkah je 315 Čehoslovakov (mnogi so izgledali kot člani). Torej: v sprevedu 1700, pri telovadbi 1620 sokolskega naraščaja.

Dijaški in vojaški dan 6. avg.: v sprevedu 500 dijakov in 300 dijakinje, pri telovadbi 400 in 360, pa 2400 vojakov. Ko so dobili dijaštvo med letom k temu nastopu, so pritiskali tudi na neorganizirane in na Orle-telovadce, vse šole so morale vaditi sokolske vaje, dovolili so četrtinsko vožnjo,

sploh mogel udati njih prošnji, kaj bi bili potem storili? Zavijajoč oči in sladko govoreč bi bili rekli: Kako morete biti zoper »Narodni dom«, saj ga je gosp. dekan sam blagoslovil! Le dajte, le prispevajte! In tako bi se bila dala vendama spet dobiti kaka smreka ali priagitariti kak mecesen. Zidajte si sami, kar le hočete, toda sezite v svoj žep, pa ne v tujeja in cerkev pustite v miru. To velja gg. demokratom, pa tudi nekaterim, ki v svoji kratkovidnosti demokratov in njihovih namenov ne spoznajo.

— **III. Kongres Proforskega Društva**, ki zboruje od 7. do 9. septembra v Ljubljani, nam je poslal sledeči dnevni red v srbskem jeziku: 1. Otvaranje Kongresa. 2. Izbor verifikacionog odbora za pregled punomočja. 3. Konstituisanje Kongresa (Izbor predsednika, dva potpredsednika, pet tajnika i dva overača zapisnika). 4. Izveštaj o radu Glavne Uprave — Izveštaj blagajnika. 5. Proforsko Društvo kao profesionalna organizacija. Referent g. dr. Svetolik Stefanovič. 6. Upoznavanje kao sredstvo za nacionalno nivelisanja i omladinski pokret u ferialnom savezu. Referent g. Stevo Markovič. 7. Današnje stanje naše srednje škole. Referent g. Jer. Živanovič. 8. Današnje stanje (ustroj) meščanskih in strokovnih šol v Sloveniji. 9. Predlozi: A. Glavne Uprave: a) da Sekcije za 1922-23 god. dadu glavnoj Upravi 25 % članarine. b) da se blagajniku Glavne Uprave dade 1.200 dinara nagrade za rad 1921-1922 god. c) da se dvojici tajnika Glavne Uprave dade 1200 dinara nagrade za rad 1921-1922 god. d) da se odobri podneseni proračun za 1922-1923 godinu. B. Eventualni predlozi po članu 28. tač. b. Proforskega Društva. 10. Izbor novih članova na mesto članova kojima ističi rok a to su: Brankol, Živkovič, Giga Konstantinovič, Josip Lenič, Josip Reisner, Leposava Boškovičeva, Mileva Petrovičeva, Miograd Ristič i dr. Svetolik Stevanovič. — Izbor zamenika. 11. Izbor članova Nadzornog odbora. 12. Odredjivanje mesta gde će se držati IV. Kongres. Glavna Uprava predlaže Sarajevo. 13. Razgledanje škola i prosvetno-kulturnih ustanova u Ljubljani. — Jula 1922 god. — Beograd. Glavna Uprava Proforskega Društva.

— **Ponarejeni kolki.** Ker so se pojavili falzifikati taksnih mark (kolkov) v vrednosti 10 do 30 dinarjev emisije, ki velja v pokrajinah izven Srbije in Črne gore, je odredila generalna direkcija posrednih poreza z razpisom št. 21.497/1922, da se vzameta te dve kategoriji kolkov s 16. septembrom 1922 iz prometa in da s tem dnevom prestaneta veljati. Taksne marke teh dveh kategorij se zamenjajo proti izpravnim taksnim markam do všteteja 15. decembra 1922 po veljavnih predpisih.

— **Vič-Glince.** Ljudski oder v Ljubljani uprizori v nedeljo, dne 10. t. m. v društvenem domu na Viču priljubljeno in povsod z velikim uspehom igrano N. V. Gogoljevo komedijo »Ženitev«, veseloigro v 3 dejanjih. Ta igra je polna poštene zabave in zdravega humorja, ter vzbuja cele salve neprisiljenega smeha. Obisk te igre priporočamo cenj. občinstvu najtopleje.

— **Tacen.** Čebelarstva veselica, ki bi se imela vršiti 8. t. m., je preložena na nedeljo, dne 24. septembra v prostorih Koširjeve restavracije v Tacnu. Gostje bodo postreženi med drugim tudi z medicio

razne olajšave in napovedovali, da jih bo nastopilo 5000 (dijakov samih). Iz 5000 jih je naraslo 400! Oba dneva (naraščajski in dijaški) sta šla skoro brez sledu čez Ljubljano.

Glavni dnevi 11. do 15. avg.: Mednarodnih tekem se je udeležilo po 6 mož iz Čehoslovaške, Luksemburga, Jugoslavije, Belgije in Francije.

Sprevod 13. avg. je obsegal 5000 oseb; bil je enoličen, prevladovali so v njem Čehi, ki so prišli v številu 3740 (2186 članov, 1554 članice) s 4 vlakci.

Pri javni telovadbi je nastopilo: 3280 članov (vmes 1100 Čehov, precej vojakov — tudi nesokolov in Orlov! dijakov in nekaj Wranglovcev), 2400 članice (vmes mnogo dijakov), 64 čeških legionarjev, 6 Francozov, 8 Alžircev, po 6 Belgijcev in Luksemburčanov. Gledalcev 40.000.

15. avg. je bil obhod večji: do 8000 oseb (3245 jug. članov, 1614 jug. članice, Čehov 1776 in 916, 96 Wranglovcev in 10 Rusinj, 7 Francozov, 9 Alžircev, 9 Belgijcev, 12 Rumunov, 8 Poljakov, 42 čl. vojakov in nekaj narodnih noš), vmes 9 godb, 11 fanfar in 216 konj (vojaških). Telovadba pa je bila mnogo slabše obiskana kot 13. avgusta.

Posebni in redni vlakci so bili po večini slabo zasedeni, »narodac« je prišlo bore malo v Ljubljano in še ti so prišli po večini gledat kralja in kraljico, ki je do tedaj še niso videli. Špalir občinstva je bil redek, mnogokje pretrgan. Manifestacije za zasedeno ozemlje so bile tako nespretno, da so Italijani zaprli 34 gorških Sokolov ob povratku domov. Z ozirom na podporo države, mesta in kapitala, ogromno rekla-

in medenim pecivom. Vabljeni so posebno čebelarji in vsi prijatelji sladkega medu.

— **Nameravani izlet.** Izlet Slov. planinskega društva na Plitvička jezera od 8.—10. ure rudi neprilik odpade.

— **Iz Velikih Poljan,** p. Ortnek smo sprejeli: Na hodniku Privoz št. 8 se je našel dežnik. Lastnik naj se oglasi istotam na levo.

— **Avtomobilna prometna d. d. sporeča:** Cenjeno občinstvo se opozarja, da se bo vozilo na avtomobilni progi Ljubljana—Vransko od 8. septembra t. l. samo enkrat na dan, in sicer: Odhod z Vranskega ob 8. uri, prihod v Ljubljano ob 10. uri, odhod iz Ljubljane ob 14.30, prihod na Vransko ob 16.30. Navedeni avtomobili imajo zvezo na Vranskem z avtomobilom iz Celja in v Celje. Na progi Vransko—Celje vozi avtomobil dvakrat na dan po zimskem voznem redu, odhod popoldne z Vranskega torej ob 16.35. Vseled zopetnega podraženja obratnih sredstev in zvišanja državne trošarine na 20kratni iznos smo primorani zvišati vozne tarife na progi Škofja Loka—Železniki in na progi med Celjem in Vranskim za 66 odstotkov. Novi tarifi stopijo v veljavo dne 9. septembra t. l. 2665

— **Oseba,** ki je dne 3. septembra izgubila na kolodvoru v St. Vidu nad Ljubljano možnjček z denarjem, naj se oglasi v Zavodu sv. Stanislava na št. 11. 40.

— **Gozdna tatvina.** Posesniki Mariji Babnik iz Bizovika je bilo iz njenega gozda ukradeno 5 voz hoste. Nekaj talov so orožniki v Štepanji vasi že izsledili.

— **Smrtno nevarna poškodba.** V nedeljo dne 27. avgusta ponoči so se stopli na Bregu pri Litiji fantje. Med pretepom je sunil Matija Smuk Janeza Drnovška s Save v trebuh in ga je smrtno nevarno ranil: čreva so Drnovšku kar ven visela, obrezal ga je tudi na levi roki in sunil z nožem trikrat Jožeta Lambergerja. Orožniki so Smuka aretirali.

— **Nepoštena šivilja.** Marija Orel je kot hišna šivilja okradla, ko je šivala, Marijo Müller st. in Marijo Müller ml. v Zagorju in ju je oškodovala za 1880 kron. Sedela bo za to 2 meseca v ječi.

— **Ker je šalil župana.** Franjo Novak iz Pleševce je 10. maja oštal županu Janezu Mavsarju, da je lažnik in da se je v neki vlogi lagal. Novak bo moral zato plačati 1000 Din globe.

— **Od doma pobegnil** je 11letni Ivan Hribar z Bleda. Fant se že od meseca julija kladi po svetu.

Sesnam industrijskih in večjih obrtnih podjetij trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je izšel v novi, izpopolnjeni in pomnoženi izdaji. Prikladna knjižica je sestavljena po strokah v abecednem redu in obsega 80 tiskanih strani. Dobi se pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani po 10 dinarjev za tiskovne stroške in 30 par za poštnino. Denar je vpsolati vnaprej.

Štalarske novice.

Š Iz Slov. Bistrice. Kmetijski list št. 85 poroča iz Slov. Bistrice, da se je vršila po kat. shodu veselica, ki je bila tako polna ogabnih slik, da so se ljudje vpraševali, ali so še v Slov. Bistrici ali pa v Sodomu in Gomori. Proti tej ostudni laži javimo, da so se udeleženci kat. shoda ob 1. uri popoldne že razšli in niso imeli sploh nobene veselice. Če pa bistriški demokraci in samostojneži po cele noči svoje sodoma-gomorske orgije uganjajo v neki gostilni na obronku mesta, zato ne more nič katoliški shod.

Š Na deški meščanski šoli v Mariboru je vpisovanje v prvi razred dne 11. in 12. t. m., vsakokrat od 7. do 13. ure. Učenci naj pridejo po možnosti in spremstvu roditeljev in naj prinesejo s seboj zadnje šolsko izpričevalo, krstni list ali izpisek, domovnico in izpričevalo o cepljenju proti

mo s plakati in časopisjem, UJU, šolstvo in vojaštvo, kraljevo prisotnost, dolgo pravo, visoke stroške in napovedane številke — je uspeh I. jugosl. sokol. zleta vzlic lepim telovadnim točkam: v e l i k i a s k o, očit ne le delavcem, ki imajo vpogled za kulise in v blagajno, ampak celi trezni javnosti.

Da Sokol danes ni silnejši, ni hiba njegovih številnih in sposobnih tehničnih delavcev, ampak neuspeh njegovih ideologov in politikov, ki obenem hočejo da bodi Sokol avantgarda svobodomiselnosti in skrajnega centralizma, pa sposoben sprejeti v svoje vrste ljudi vseh slojev, vseh veroizpovedanj in strank. Mi katoličani hočemo svobodo v snovanju in razvoju naših organizacij na vseh poljih; priznamo pa tudi isto svobodo drugače mislečim. Zahtevamo le jasnosti in doslednosti od vsakogar. Kakor je Orel telovadsko vzgojna zveza verne mladine, tako more zbirati Sokol svobodomiselno mladino; ako si žele osnovati druge skupine v narodu tudi svojo telovadno zvezo, jim po pameti tega nihče ne more braniti. Na drugih poljih združevanja tega tudi nihče ne skuša, le Sokol brez upa zmage vzlic naraščanju katoliških in socialističnih zvez dalje ponosno trdi, da ima izključno sam patent na telesno vzgojo.

Morda se ne bodo več razburjali prijatelji Sokola, kadar slišijo peti orlovsko mladino: Kiša pada, kiša pada — sokolstvo propada ..., ako se zamislijo nad primero Brno — Ljubljana. Morda priznajo tudi Orlom — egalité, liberté, fraternité, iz ozir na celokupno ujedinjenje troimenskega naroda SHS.

J. H.

kozam. V prvi razred imajo pravico vstopa učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili peto šolsko leto. Ob istih dneh in istih urah se morajo javiti tudi učenci, ki so se koncem preteklega šolskega leta priglasili za vstop v drugi, tretji ali četrti razred, da bo do 18. t. m. natančno določeno število učencev v posameznih razredih. Šolska maša je dne 14. t. m., pričetek pouka 15. t. m. Učenci naj ne kupujejo nikakršnih knjig in drugih šolskih potrebščin, dokler ne dobe v šoli potrebnih navodil.

Š Občni zbor celjskega pevskega okrožja, pri katerem je bila večina odsekov zastopana, se je vršil ob navzočnosti Zveznega pevovodje g. prof. Bajuka v Celju dne 5. t. m. Izvoljen je bil sledeči odbor: Anton Lasbacher, kaplan v Celju, predsednik; Franc Jerič, tajnik in referent; Albert Praust, št. Juri, blagajnik; Alojz Mihečič, okrožni pevovodja. Zbori, kateri še niso pristopili k okrožju, naj to nemudoma store!

Primorske novice.

p Tržaški vzorčni semenj so ob navzočnosti genovskega vojvode otvorili minolo nedeljo. Celu ob tej gospodarski prireditvi so Italijani Slovence tako prezirali, da niti slovenskim listom niso pošiljali vesti o pripravah v objavo.

p **Popačevanje slovenskih krajevnih imen.** Za raznimi drugimi slovenskimi kraji, za katere so si Italijani izmislili več ali manj nemogoča in nesmiselna italijanska imena, je prišel sedaj na vrsto tudi goriški Rihemberk. Italijani so ga prekrstili v »Monte maturo« — Zrelci hrib.

p **Izgredi brezposelnih v Trstu.** Dne 4. t. m. so se v Trstu vršile demonstracije brezposelnih. Demonstranti — večinom ženske — so napadli nekaj pekarn in mesnic in napravili več ali manj škode. Zaprli so veliko oseb.

p **Kongres društva »Dante Alighieri«** se vrši letos v Zadru, in sicer od 16. do 18. t. m.

Gospodarstvo.

g **Žitni trg.** Cene žitu na novosadski produkti borzi so bile sledeče: pšenica 18 kron, ječmen 15.49 K, oves 13.20 K, koruza 15.09 K, pšenična moka (št. 0) 25.80 do 26.00 K.

g **Lesni trg.** Na lesnem trgu je kupčija zadnje dni zelo živahna. Največ lesa se izvozi preko Reke v Italijo in Levant, kjer lahko konkuriramo s svetovnimi cenami Cene lesu neprestano rastejo.

g **Sladkor postane cenejši.** Ampak ne pri nas, temveč na Češkem, in sicer zaradi dviga češke kroke. Kadar bo naš dinar več vreden, bomo tudi mi sladkali kavo s sladkorjem po 40 krajcarjev kilo.

g **Izvoz živine iz Ogrske dovoljen.** Peštanska vlada je zopet dovolila izvoz živine.

g **Jeklo in železo v Ameriki dražje.** Vseled povišanja delavskih mezd so cene železu in jeklu v Zedinjenih državah poskočile.

g **Stanje papirnatega denarja v Avstriji** je znašalo po izkazu z dne 23. avgusta 144.76 milijard kron.

g **Devizna centrala na Ogrskem.** Na Ogrskem nameravajo razpustiti devizno centralo.

g **Podraženje pisalnih strojev v Nemčiji.** Pisalni stroji v Nemčiji so se podražili za 60 odstotkov, tako da stane en pisalni stroj danes 42.000 mark.

g **Iz Nemčije.** Nemška vlada je sklenila omejiti uvoz in bo izdala najstrožje odredbe. Sladkor se je povišal za 30 odstotkov. Rensko vestfalski cement stane 27.000 mark za vagon.

g **Pariteta zlatu v Avstriji.** Od 4. do 10. t. m. je določena pariteta zlatu v Avstriji s 15.460 K.

g **Povišanje železniških tarif in nje posledice na Mažarskem.** Toliko da so se mažarske železnice podražile, pa so se brzovalaki in osebnih vlaki jako izpremenili, zakaj prvi in drugi razred v omenjenih vlakih je skoraj prazen, in ljudje, kateri morajo kam odpotovati, se vozijo v tretjem razredu, dasi so doslej smatrali to na Mažarskem za malo častno.

BORZA.

Zagreb, 6. septembra. (Sklep.) Dolarji 300 do 320, avstrijske krone 0.48—0.50, češkoslovaške krone 11.20—11.60, marke 28—32, lire 18.80—19.88.

Dunaj, 6. septembra 1922. (Izv.) Devize: Pešta 32.95, Berlin 57.35, Italija 327.1—, London 3860.50, New York 7517.5—, Pariz 59.19, Praga 26.22, Zürich 14285.—, Sofija 424.50, Zagreb 819.—, Varšava 8.75, Holland 29800.—.

Curib, 6. septembra 1922. (Izv.) Devize: Pešta 0.21%, Berlin 0.395, Italija 22.05, London 23.52, New York 526, Pariz 41.50, Praga 18.70, Dunaj 0.00%, n. a. K 0.007%, Bukarešt 3.—, Zagreb 1.45, Varšava 0.06%.

Zagreb, 6. septembra 1922. (Predborza.) Devize: Berlin 24.—, Italija 15.30, London 1550.—, New York 320.—, Praga 12.—, Dunaj 0.42, Zürich 65.—.

Ljubljanske novice.

Ij Razpis občinskih volitev. Mestni magistrat je izdal naslednji razglas: Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za

notranje zadeve, je z razpisom z dne 26. avgusta 1922, št. 31.491 odredila, da se ima volitev občinskega odbora mestne občine ljubljanske in sicer 49 občinskih odbornikov in 49 namestnikov vršiti v nedeljo, dne 8. decembra 1922. To se daje javno na znanje z dostavkom, da se bodo natančneje določila o razdelitvi mesta na volivne okraje ter dodelitve posameznih okolišev na določena volišča razglasila pravočasno s posebnim razglasom. Istotako se pravočasno po razpoložljivi pravno veljavni volivnih imenikov za občinske razglase določila glede vlaganja kandidatnih list. Po določilih čl. 12. zakona o volivnih imenikih z dne 30. maja 1922 se smejo popravki stalnega volivnega imenika za občinske volitve, ki je glasom tuuradnega razglasa z dne 19. avgusta 1922 ob običajnih uradnih urah, to je od 8. do 14. ure pri mestnem magistratu (v mestnem popisovalnem uradu) razgrnjen vsakomur na vpogled, zahtevati le še 15. dni po razglasitvi ukaza o volitvi občinskega odbora. Glede na to določilo smejo se popravki volivnega imenika zahtevati le še do všteteja četrtka, dne 21. septembra 1922. Popravek volivnega imenika se zahteva neposredno pismeno ali ustno od mestnega magistrata ali pa od prvostopnega (deželnega) sodišča, toda od tega samo pismeno. Zahtevanim popravkom se morajo priložiti potrebni dokazi, za katere morejo služiti samo polnoveljavne listine. Mestni magistrat v Ljubljani, dne 6. septembra 1922. Vladoi komisar: dr. Senekovič I. r.

Ij **Smrtna kosa.** V torek dopoldne je nenadoma umrl dvorni svetnik in bivši sanitetni referent g. dr. Franc Zupanca. Prišel je na svojo vsakodnevno zdravniško inspekcijo v zavarovalnico zoper nezgode; nenadoma mu je prišlo slabo in kmalu nato je umrl. Poklicani zdravnik dr. Volavšek je mogel le ugotoviti nastop smrti. Zadel ga je kap. — Isti dan je v splošni bolnici umrl vpokojeni polkovnik g. Josip Milavec, star 70 let. Blag jima spomin!

Ij Slovensko zdravniško društvo pozivlja svoje člane, da se udeležijo pogreba dolgoletnega člana g. dvornega svetnika dr. Zupanca. Mesto venca je darovalo društvo 100 Din za pokojninski fond zdravniških vdov in sirot.

Ij **Lichtenturnov zavod.** Vpisovanje v tukajšnjo šolo je 12. in 13. septembra, od 8. do 12. in od 2. do 5. ure. Sveta maša je 15. septembra ob 8. uri, redni pouk se prične 16. septembra.

Ij **Prosveta frančiškanske župnije** priredi v nedeljo, dne 10. septembra izlet na Zalosno goro. Odhod z jutranjim vlakom ob 5. uri 50 minut z južnega kolodvora. Peljali se bomo do postaje Preserje, odkoder je pol ure na goro, kjer bomo imeli sv. mašo. Povrnemo se preko jame Pekla. Izlet se vrši le ob lepem vremenu. Hrano naj vsakdo s seboj vzame. K obilni udeležbi vabi člane in prijatelje društva odbor.

Ij **Srbski in hrvatski profesorji v Ljubljani.** Včeraj popoldne so se pripeljali v Ljubljano srbski in hrvatski srednješolski profesorji, ki se udeležijo proforskega kongresa. Na kolodvoru so jih pozdravili ljubljanski tovariši.

Ij **V petek na Rožnik!** V petek, na praznik Mar. rojstva bo imelo delavstvo tobačne tovarne (oddelka smodk) ob 9. uri na Rožniku sv. mašo. Prijatelji in prijateljice delavstva se vljudno vabijo. Sv. mašo in cerkveni govor bo imel gosp. dr. Jerše. Sv. maša se vrši ob vsakem vremenu.

Ij **Glasbena Matica v Ljubljani.** Ravnateljstvo konservatorija Glasbene Matice v Ljubljani uljudno prosi vse gojence in gojenke, ki nameravajo v šolskem letu 1922/23 obiskovati na konservatoriju pouk solopetja, da se vpišejo do všteteja 12. t. m. Na poznejše vstopniške gojence se bo moglo ozirati le v tem slučaju, ako bo še kaj prostora na razpolago.

Ij **Invalidi, vdove in sirote pridite vsi v nedeljo, dne 10. t. m. ob 10. uri dopoldne na javen protestni shod,** ki ga sklicuje v dvorani Mestnega doma Centralni odbor Splošne organizacije vojnih invalidov v Ljubljani v smislu sklepa Središnjega odbora Ratnih invalida v Beogradu s sledečim dnevnim redom: 1. Invalidski zakon. 2. Poročilo Srbov in Hrvatov. 3. Izplačilo zaostalih doplatkov. 4. Invalidni domovi in zdravilišča. 5. Slučajnosti tovarišev. Vso invalidom naklonjeno javnost vabimo, da nam z obilno udeležbo pripomore do naših pravic. — Centrala.

Ij **Vpklojence** je izgubil od Cankarjevega nabrežja čez železniški most do Gosposke ulice črno, obrobjeno listino, v kateri je bilo 1300 K pokojnine za september — in železničarska legitimacija. Pošten najditelj se prosi, da odda najdeno v Gosposki ulici 6, III. nad.

Ij **Začetek šolskega leta 1922/23 na mestni ženski realni gimnaziji in na s njim združenih oddelkih.** Petrazredna gimn. osnovna šola. Vpisovanje v I. razred in ostale razrede se vrši v torek, dne 12. septembra od 8.—11. ure. Pouk se prične v sredo, dne 13. septembra t. l. za I. razred ob 9. uri, za ostale razrede ob 8. uri. — Mestna ženska realna in ref. realna gimnazija in licej. Vpisovanje za novo vstopniške gojence v I. do VIII. razred se vrši v torek, dne 12. septembra od 9.—10. ure. Sprejemni izpiti za gojence za

I. razred in za gojenke v ostale višje razrede so v sredo 13. septembra ob 8. uri. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo dne 13. septembra ob 9.—11. uri z zadnjim spričevalom. — Ponavljalni izpiti za licej in gimnazijo se vrše v sredo, 13. septembra ob 8. uri. — Enoletni trgovski tečaj. Rok za vpisovanje je določen na petek, dne 29. septembra t. l. od 15. do 17. ure. Sprejemni izpit je v soboto, 30. septembra ob 8. uri. — Enoletna gospodinjstva šola. Rok za vpisovanje je določen na dan 2. oktobra t. l. od 10. do 12. ure.

Ij Vseled velikega pomanjkanja prosi družina državnega uslužbenca, ki šteje 7 oseb in ima mesečnih dohodkov 3000 kron, usmiljena srea, da ji poklonijo kako malo darilo bilo v denarju ali obliki. Darila na upravo našega lista za »I. G. c.

Ij Posledica prepira. Ivana Starčeva se je dne 2. julija na Sv. Petra cesti 78 prepirala s sinom Franciško Sattlerjevo. Med preprom je prišla Franciška Sattlerjeva in je od zadaj udarila Starčeva z lonce po glavi in jo težko ranila. Sattlerjeva je bila obojena na 14 dni ječe.

Ij Nepošten delavec. Japelj Simon je delal kot mizarski pomočnik 3 mesece pri Trinku in Brezniku. Vajenec Brezovar je zapazil, da je Japelj kradel, kar je javil poslovojni Intiharju, ki je ugotovil, da je Japelj ukradel Trinku in Brezniku orodja v vrednosti 3160 kron. Deželno sodišče je prisodilo Japlju 2 meseca težke ječe.

Ij Policijska kronika. Zeparja Ignacij Franz in Ivan Kunstelj, o katerih aretaciji smo že poročali, sta silno nevarna Slovaka. Policijska preiskava, katero vodi proti njima okrajni policijski nadzornik Toplihar, je ugotovila, da sta Franz in Kunstelj brez potnih listov in brez vizumov prepolovala Belgijo, Francijo in Italijo, meseca junija sta si ogledala Bruselj, Pariz in Rim, od tam sta se vrnila v Jugoslavijo, kjer so ju zaprli. Nemalo se je čudil Franc, ko mu je okrajni nadzornik Toplihar povedal, da so ga kmetje 5. oktobra 1921 v Vrbovcu pošteno pretepili, ker so ga zasačili, ko je ukradel nekemu kmetiču denarnico. »Kako to, da to pri Vaši kriminaliteti znate?« je ves zgladen vprašal. »Zapisano imam vse,« se je glasil odgovor. Kunstlja in Franza so na policijski direkciji fotografirali in daktilokopirali in odposlali njune slike in opise raznim oblastem, da se bo ugotovilo, koliko zločinov imata nevarna mednarodna zeparja na vesti. — Kričarju Ignaciju Medenu iz Cerknega je bilo ukradeno 4800 kron, Ignaciju Gabriču pa 15.000 kron.

Cerkveni vestnik.

e Križevniška Moška Marijina družba ima jutri na praznik Malega Šmarna običajno duhovno opravilo zjutraj in zvečer, vselej ob 6. uri. Zjutraj je sv. maša s skupnim obhajilom, zvečer pa običajni shod.

Orlovski vestnik.

Orel sv. Jakob, Ljubljana. Danes točno ob pol 8. uri odborova seja v prostorih Prosvete. Ker je seja važna, naj se je gotovo udeležijo vsi odborniki. — Predsednik.

Orliški krožek Spodnja Šiška. Redna telovadba se prične v četrtek, 7. t. m. ob 7. uri zvečer. Sprejemajo se tudi nove članice.

GLEDALISKE PREDSTAVE OB ČASU IL VELESEJMA V LJUBLJANI.

Opera:

Petek, 8. septembra: Smetana, Prodana nevesta.

Nedelja, 10. septembra: Puccini, Triptychon.

Torek, 12. septembra: Bizet, Carmen.

Drama:

Četrtek, 7. septembra: Molierova komedija »Namišljeni bolnik«.

Sobota, 9. septembra: Gogoljeva komedija »Revizor«.

Resolucije javnih nameščenecv S. H. S.

Pooblašteni zastopniki »Osrednje Zveze javnih nameščenecv za Slovenijo«, »Saveza javnih nameščenecv za Hrvatsko i Slavonijo«, »Saveza staleskih organizacij državnih nameštenika i umirovljenika za Dalmacijo«, »Saveza državnih nameštenika za Bosno i Hercegovino« in »Organizacije poštanskih in brozajavnih nameštenikac so sklenili povodom dne 22. in 23. avgusta 1922 v Zagreb sklicanega sestanka in po ugotovitvi soglasnosti sledečo resolucijo:

1. Pooblašteni zastopniki zgoraj navedenih organizacij ugotavljajo z zadovoljstvom, da je vlada

v zadnjem času osvedočila resno voljo za rešitev vprašanja civilnih državnih nameščenecv.

Dejstvo, da je vlada predložila zakonodajnemu odboru načrt zakona, ki velja za civilne državne nameščenecv vse kraljevine, pozdravljajo tem radostneje, ker bo ta zakon po njih prepričanju na enoten in pravičen način uredil razmerje, ki veže državo z njenimi nameščenici in tako dovedel do popolnega izenačenja dolžnosti in pravic državnih nameščenecv vseh treh narodnostnih plemen.

Vendar pa morajo ob tej priliki opozoriti vlado, da bi uveljavljenje samo tega zakona državnih nameščenecv, kojih socialni položaj zaostaja danes daleč za onim manualnih delavcev, ne zadovoljilo in jim ne prineslo zadostnega in trajnega izboljšanja njih življenjskih prilik. Zato zahtevajo:

2. Da se iz razlogov, ki so jih podpisane organizacije naglašale že v nešteti predstavkah in resolucijah, ukine rešenje gospoda finančnega ministra od 7. aprila t. l. D. K. br. 47.412 o maksimiranju rodbinskih doklad nižjim državnim uslužbencem.

3. Da kraljevska vlada izboljša obupni gmotni položaj državnim nameščencem z neodložnim in vsakokratni draginji odgovarjajočim zvišanjem draginskih doklad ter v tem smislu preuredi zakon o draginskih dokladah z dne 28. februarja 1922 (»Službene Novine« br. 54 od 10. marca 1922) na način, ki bo zagotavljal državnim nameščencem stanju primeren življenjski obstanek.

Za najizdatnejši pripomoček za ureditev avtomatično rastočih in padajočih doklad, smatrajo podpisani zastopniki takozvano »gldinge« skale ali iudekani zakon, ki zagotavlja tudi nameščenem ostalih modernih držav v vseh draginskih fazah redno preživljanje.

Podpisani zastopniki so sicer z ozirom na potrebo končne ureditve državnega budžeta načelni nasprotniki vsake po draginji izzvanje doklade, ne morejo pa v imenu svojih organizacij čakati na gotovi uspeh od vlade zoper draginjo ravnozar započete akcije.

4. Uveljavljenje novega zakona o civilnih državnih nameščenecv z dnem, ko se zopet prvič sestane Narodna skupščina smatrajo podpisani zastopniki za nič manj važno zadevo kot zvišanje draginskih doklad. Zato odločno zahtevajo, da razpravlja Narodna skupščina o tem zakonu kot prvi točki dnevnega reda in izjavljajo, da bi vsak junktim za ceno neodložnega uzakonjenja službene pragmatike izval v vseh vrstah državnih nameščenecv najodločnejši odpor.

5. Plačevanje 10 % prispevka od osebnih draginskih doklad, ki ga imajo za enomesečno

dobo in skozi pet let plačevati državni nameščenici v smislu uredbe o nabavljajnih zadrugah z dne 5. decembra 1920 (»Službene Novine« br. 292 od 30. decembra 1920) Savezu teh zadrug, naj se brezpogojno ukine. Ta odtegljaj je iz razlogov splošne dragine nevdzržen. Državno nameščenstvo ga opravičeno smatra kot akt brezpravnosti in to tem bolj, ker Savez nabavljajnih zadrug še do danes ni položil računa o milijonskih od finančnega ministra prejetih vsotah.

Tudi je trgovska konjunktura še vedno takšna, da izključuje vsako izdatnejšo konkurenco, vsled česar namen nabavljajnih zadrug ne more odgovarjati v uredbi določenim nabedom, ki pa jih vlad asama ne upošteva v zadostni meri.

6. Vzpredno z ureditvijo pod točko 2—5 navedenih zahtev je iz razlogov pod točko 3. po načelih »gldinge« skale (indeksnega zakona) izvesti temeljito revizijo uredbe o potnih stroških z dne 30. septembra 1920, D. K. br. 96.000 (»Službene Novine« br. 222 od 8. oktobra 1920).

7. Ker nudi člen 51. zakona o draginskih dokladah z dne 28. februarja 1922 (»Službene Novine« br. 54 od 10. marca 1922) zadostno elastičnost za dopolnitev ali izpremembo tega zakona, vlada napram zahtevam pod točkami 2, 3 in 6 ne more uveljavljati tehničnih pomislekov.

Rešitev kreditnega vprašanja ne more delati težko, ker bi bilo mogoče višje izdatke začasno in akontativno kriti iz 7 % investicijskega posojila, ki gotovo ne pride do takojšnje in popolne investicije, marveč se uporabi v gotovih rokih.

8. Podpisane pokrajinske zveze izjavljajo, da si pridržijo v slučaju neizpolnitve ravnokar navedenih zahtev glede nadaljnjih korakov proste roke, opozarjajo pa že zdaj vlado na neizbežno in nedogledne posledice, ako se tej resoluciji v polni meri ne ugodijo.

V Zagrebu, dne 23. avgusta 1922.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Relativna vlaga v %	Nebo, vetrovi	Padavine v mm
5. 9. 21 h	735.1	14.4	0.6	obl.	—
6. 9. 7 h	736.5	15	1.5	obl. jvzh.	0.4
5. 9. 14 h	736.3	17	3.5	polob. v.	—

Položimo dar slepim na oltar!

Podporno društvo slepih v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12.

DIJAKA za prvo srednjo šolo sprejemem na stanovanje in hrano. Cerkvena ulica št. 15.

Dr. BOGDAN NOVAK zdravnik, bakteriolog in specialist za infekcijske bolezni

ordinira od 11. do 12. ure dop. in od 1. do 4. ure pop., Kersnikova ulica (Nova ulica) št. 5, I. nadstr.

Kot družabnik

bi vstopil h kakemu podjetju s primerim kapitalom. Ponudbe pod »ugodna prilika« na upravo »Slovenca«.

Meblovana SOBA

se takoj odda. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 3696.

Kuharico

popolnoma veščo kuhe, hišnih in vrtnih opravil, išče graščina Bokalce, pošta Vič pri Ljubljani. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Reflektira se samo na osebe z dobrimi in dolgimi spričevali.

Knjigovodja (knjigovodkinja), perfekten, verziran v ter potnik, žitni stroki, se sprejmeta. — Ponudbe na Žitni zavod, d. z. o. z. v Ljubljani. 3704

Išče se vesten uradnik

spreten v dopisovanju, če mogoče tudi več knjigovodstva; s pisarniško prakso imajo prednost. Zahteva se matura, smisel za organizacijo in da je somišljenik. V poštev pridejo le reflektanti, ki hočejo prevzeti mesto za stalno. Pogoji ugodni, plača po dogovoru. Pismene ponudbe pod št. 3676 sprejema uprava »SLOVENCA« do 14. t. m.

Dijakinjo se sprejme na hrano in stanovanje. Glasovir na razpolago. — Vpraša se v upravi »Slovenca« pod številko 4000.

Deklica, ki se je učila eno leto in pol šivanja, išče mesta pri šivilji. Pomagala bi lahko pri hišnem delu. Naslov v upravi lista pod št. 3699.

Sprejemem dva izvežbana, strojna mizarska pomočnika.

Plača po dogovoru. Hrana in stanovanje v hiši. — Andrej Kregar, strojno mizarstvo, Št. Vid nad Ljubljano.

Služkinja za vsa hišna dela dobi mesto pri mali katoliški rodbini v Belgradu. Plača zelo dobra. — Predstaviti se je dopoldne od 8. do 10. v Ljubljani, Bleiweisova cesta 21, prtl.

Iščem poštenega in zanesljivega

DELAVCA za trgovino. Nastop takoj. — Naslov pri upravništvu lista pod št. 3706.

Stanovanje

(3 sobe s prti-klinami) v Mariboru zamenjam z enakim v Ljubljani. — Naslov pove upravništvo pod št. 3617.

Oglasna in informačna naročila

sprejema

anončni in informačni zavod **DRAGO BESELJAK**, LJUBLJANA, Sodna ulica št. 5 v pisarni, in v PAVILJONU E 94 na Ljubljanskem velesejmu.

Naslovi dobrih in zanesljivih stanovanj za dijake in DIJAKINJE se dobijo pri g. LIKAR, Poljanska cesta 87, vila »Bergman«.

Prijatelji glasbe!

Prodam PIANOLO (samoigralni stroj) na glasovir, in sto kosov NOT od najboljših skladateljev, samo za 20.000 din. Le resnim kupcem v pogled vsak dan od 10.—15. ure pri trvdri G. F. Jurasek v Ljubljani, Wolfova ulica 12. 3660

Več vagonov dobrega

konjskega prešane sena ima za prodati Fr. Mastnak, Št. Jurij, j. ž.

Ajour ŠIVALNI STROJ

je poceni naprodaj. — Kje, pove upravništvo »Slovenca« pod št. 3634.

Psa volčje pasme

kupim tekom današnjega dne pri g. Košaku. 3702

Prostovoljna dražba.

V ponedeljek dne 11. t. m. ob 9. dop. se vrši prostovoljna dražba mehničnega orodja

v mehanični delavnici, Kolodvorska ul. št. 26, na dvorišču. Prodado se zlasti: 1. elektromotor, 1. dinam, kompletna stružnica, brus, trije stroji za poliranje, dve kopelji za nikanje, ena transmisija itd. — Predmeti se lahko ogledajo vsak dan. — Podrobni pogoji se izvedo v odvetniški pisarni dr. DINKO PUCA, Bethovnova ulica št. 15. 3707

Lastni izdelek!

F. in J. Goričar, Ljubljana Sv. Petra cesta 29

priporoča veliko zalogo volnenih jopic, različnih damskih bluz, predpasnikov, perila za gospode in dame po konkurenčnih cenah.

Lastni izdelek!

MASLO

kuhano in surovo, kupi vsako množino

V. BIZJAK & DRUG,

Ivorn. keksov, Rogaška Slatina.

Priporoča se **industrija perila POVH & MEDIC, NOVOMESTO.** RAZSTAVA: PAVILJON L. 617.

Naprodaj takoj: 2 salonski pisalniki, 2 vel. zrcali, svetilka ter karnise. — Krojaška ulica 4.

Vreče za oglje in bencinmotor

5—8 HP, kupim. — Srebotnjak, Kolodvorska ulica št. 31.

Poravnajte naročnino!

Otroški vozički, dvokolesa,

novi motorčki na ženska kolesa, šivalni stroji, pneumatika, najceneje pri BATJELU, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4, Stari trg št. 28. 3688

KUPIM TAKOJ

železne sode

od 100 i dalje, pločevinaste kante od petroleja ali bencina. — Cenjene ponudbe pod šifro »Železni sodi« na anončno in reklamno družbo Aloma Company, Ljubljana. 3675

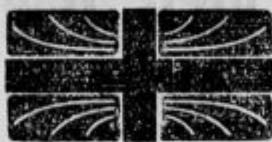
Enonadstropna LEPA HIŠA

s štirimi stanovanji, 12 minut od pošte, stanovanje za kupca prosto, je radi posebnih razmer ugodno naprodaj. Pismena vprašanja pod: »REDKA PRI-LIKA 3670« na upravo »Slovenca«.

DRAŽBA.

Dne 9. septembra ob 10. uri dop. se bo vršila PROSTOVOLJNA JAVNA DRAŽBA v Jenkovi ulici št. 18 (na dvorišču). Naprodaj bodo vozovi, konjska oprema, verige, železnina, poljsko orodje, slamoreznica, otroška postelja in voziček, staro pohištvo, les, baraka itd.

Oset Andrej, Maribor, Aleksandrova cesta 57, telefon št. 88
veletrgovina sena, slame, drv, koruze, ovsa, sadja itd. Brzjaviti: Oset Andrej, Maribor.

Javljamo žalostno vest, da je naš šefzdravnik, gospod

dr. Franc Zupanc

dvorni svetnik v p.

v torek, dne 5. t. m., pri izvrševanju svojega človekoljubnega poklica nenadoma umrl.

Svoje srce in svoje znanje je posvetil najpotrebnejšim — trpečim invalidom s tiho skromnostjo, ljubeznijo in vestnostjo.

Bodi mu ohranjen časten spomin!

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, izpostava I v Ljubljani.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, izpostava II v Ljubljani.

Pokojninski zavod za nameščenecv v Ljubljani.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 Din.)

FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabiec Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.

ILIRIJA, LESNA TRGOVSKA IN INDUSTRIJALNA DRUŽBA
Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8.

KLEPARJI:
Remigar & Smerkel, Florjanska ul. 18.
Produktivna družba kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovec v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 28.
Korn T., Poljanska cesta št. 8.

MEHANIČNA DELAVNICA
za popravilo gramofonov in drugih godb. strojev A. Rasberger, Sodna ulica 5 (veča, desno), Ljubljana.

MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje: Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

KLOBUKE in TELOV. POTREBŠČINE: Kunovar Ivan, Stari trg št. 10.

PISALNI STROJI in POTREBŠČINE: Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

PARNA PEKARNA: Jean Schreya nasl. Jakob Kavčič, Gradišče št. 5.

PLESKARJI, SOBO- in ČRKOSLIKARJI:
Produktivna družba, reg. sadr. z o. z., Ljubljana, Gosposka ulica št. 4.

SOBNO SLIKARSTVO:
Zuran Martin, Mestni trg št. 12.

SPEDIJSKA PODJETJA:
»Oriente d. d., Sodna ulica 8. Tel. 463.

STAVBENO PODJETJE:
Vitintin Ivan, Ljubljana, Vodmatski trg 7.

STAVB. in GALANT. KLEPARSTVO:
Perene & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:
Sušnik A., Zaloška cesta 21, Ljubljana.

TRGOV. Z DEŽNIKI in SOLNENIKI:
Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO in CEMENTOM:
Erjavec & Turk pri »Zlati lopatic, Valv. zoričev trg št. 7.

URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA:
Seliškar Ivan, Pot v Rožno dolino št. 10. (Ceno in točno.)

ZALOGA POHISTVA:
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

IVAN BRICELJ

MESTNI STAVBENIK LJUBLJANA

Telefon 527.

Slomškova ulica 19.

IZVRŠUJE NOVE ZGRADBE IN
POPRAVILA VSEH VRST, NA-
ČRTE TER PRORAČUNE.

DELO NAJSOLIDNEJE!

KROMPIR in ZELJE

kupim v vsaki množini. —
Ponudbe z označbo cene na
NOVAK, Maksimirska 64,
ZAGREB. Telefon 20—60.

Teodor Korn

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

se priporoča cenj. občinstvu
za izvrševanje vsakovrstnih kle-
parskih in vodovodnih inštalaci-
jskih del ter za pokrivanje
streh. Vsa stavbinska in klepar-
ska dela v priznani solidni iz-
vršitvi. — Proračuni brezplačno
in poštne prosto. — Popravila
točno in po najnižji ceni. Ploče-
vinasta ambalaža kakor kante
za firnež, olje, bencin, doze za
barve, kandite in konzerve.

Priporoča se tvrdka

A. Sušnik

trgovina z železnino

LJUBLJANA, Zaloška cesta 21

Na paviljon F št. 152

se opozarja slavno občinstvo. Razstav-
ljeni so razni novi modeli, otroški vo-
zički, dvokolesa, motorji, šivalni stroji,
vsakovrstni deli in pneumatika. Cene
nizke. Ce- »Tribuna« tovarna za
niti franko. »Tribuna« dvokolesa
n otroške vozičke, Ljubljana, Karlovska
cesta št. 4, Zvonarska ulica št. 1.

Električni stroji proizvod AEG
električni števeci proizvod AEG

žarnice Tungstam, vse elektro-
tehnične potrebščine v zalogi
po ugodnih cenah. Elektroteh-
nična tvrdka

KAROL FLORJANČIČ, Celje,
Proračun brezplačno!

Razno perilo :

a dame, gospode in deo priporoča tvrdka

A & E SKABERNE

LJUBLJANA, MESTNI TRG št. 10.

Stavbene parcele

v najlepši legi mesta, se ceno prodajo.
— Anončni zavod Drago Beseljak in
drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 3554

Prevozne MLATILNICE

s čistilnikom in napolnivalcem z mo-
torji takoj na razpolago pri:

Stanislavu SCHMID

tovarn. zaloga vseh poljedelskih strojev
v Strassu, Untervogau, Štajersko. 3433

„DIAMALT“

Pozor peki »DIAMALT«, tvornice Hau-
ser i Sobolka, Beč - Stadlau, v pred-
vojni kakovosti, se zopet dobi pri glav-
nem zastopniku za Jugoslavijo
EDUARD DUZANEC, Zagreb,
SKLADIŠČE Strossmayerova ulica št. 10.

A - S

Patentovani **HLADILNI STROJI** vrteči seza ohlajenje prostorov in izdelovanje ledu
Izdelek Brown Boveri, v obratu na

Dunajskem sejmu

Obiščite naše
oddelke št. 6839,
6831, 6833 sku-
pina XXXII v
RotundiBrez napolnje-
vanja!
Brez postrežbe!

Celoten proizvajalec mrazal

Ignaz Gellert & Co.,

Ingenieurbüro für Kuhl & Eisanlagen

Telefon 59767

Wien IV. Wiednergürtel 58

Telefon 59767

M. Kuštrin

tehniško in elektrotehn. podjetje

Ljubljana, Rimska cesta 2

Brzjavke: Kuštrin, Ljubljana. Telef. 588.

Zaloga

polnogumijastih obročev

tvrdke WALTER MARTINY za tovarne avtomobile,
hidravl. stiskalnica za montiranje istih v centrali,
pneumatike in avtomob. potrebščine, elektrotehn. žice
ter tehniških in elektrotehniških predmetov vseh vrst.

PODRUŽNICE: Ljubljana, Dunajska cesta 20, telefon 470,
Maribor, Jurčič ul. 9. tel. 133, Beograd, Knez Mihajl. ul. 1.

I. C. MAYER

LJUBLJANA

Ustanovlj. 1834.

MANUFAKTURA

EN GRÖS

EN DETAIL

Dinamit, kamnikit, smodnik itd.,

dalje mlatilnice, vratila, kosilnice, slamoreznice, čistilnike, mline
in stiskalnice za sadje in grozdje, brane, pluge, sesalke in cevi,
mreže in žice za ograje, stroje za mešanje betona, železne bla-
gajne, razstreljiva, traverze, šine in cement, štedilnike in posodo;
to vse in razno drugo železnino dobite vedno pri stari tvrdki:

FRANC STUPICA v Ljubljani,

GOSPOSVETSKA CESTA ŠT. 1.

JOSIP KREGAR

oblastno preizkušeni mestni tesarški mojster

LJUBLJANA Cesta na Kodeljevo št. 2 LJUBLJANA

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela in sicer vodne
in nadtalne stavbe ter umetno tesarstvo. Prevzamem po
danih kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov,
hlis, vil, ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolp-
ne strehe, kupoie in cerkvena ostrešja, balkone, vrtno
utice, verande, ter razna druga vrtna arhitekturna dela.
Stopnice, dekorativne stropove, ter dekor. stenske opaže.

Andrej Černe

Ljubljana :: stavbno podjetje

Linhartova ulica 9 Sv. Petra cesta 23

izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela najce-
neje in najsolidnejše. — Izgotavlja načrte, od
najpreprostejših do najbogatejših izvršbe

Prospekti
na razpolago

Paviljon I

Gričar & Mejač

Ljubljana,
poleg glavne pošte.Zaloga oblek za
gospode, dame in
dečke.

Člani konzuma

ki obiščejo ljubljanski semenj,
naj se ne pozabijo oglasiti v

kleti, Kongresni trg št. 2.

kjer dobe dobro postrežbo in
pristno domačo kapljico.

Obed je treba pravočasno naročiti.
Bogata izbira manufakture, špecerije
in galanterije.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in s stroji

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16

priporoča

raznovrstne poljedelske ter druge
stroje in orodje za rokodelce.

GOSPODARSKA ZVEZA

IMPORT-EKSPORT LJUBLJANA

LASTNI PAVILJON NA LJUBLJANSKEM VELIKEM SEJMU.

Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica šte. 25.

Telefon šte. 415 — Poštno-čkovni račun 11.428

Izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela in sicer vodno in nadtalno ter umetno tesarstvo.

Parna žaga in strojne delavnice.

Prevzemam po danih, kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, vrtno ulice, verande ter razna druga vrtna arhitektonična dela. Stopnice dekorativne stropove ter dekorativne stenske opaže. Za razne industrijske stavbe opozarjam zlasti na moje patentirane nosilce za večje proste raspetine od 12—15 m.

:: Razstava v paviljonu za stavbeno stroko in lesno industrijo ::

Ludovik Šef, Maribor,

Vsak trgovec s papirjem. Vsaka tiskarna. Vsak knjigovez. mora v svojem lastnem interesu spoznati

„PAPIRŠEFA“

Obiščite ga v njegovem lastnem paviljonu desno pri glavnem vходу.

Papir na debelo! Tvorliška zaloga!

„LIPA MILL“

konfekcijski papir, kuverte in vse vrste drugega papirja, papir za pakovanje itd. Cigaretni papir: Abadie, Club, Samum, Golub

A. LAMPRET, Paviljon E 30
Ljubljana, Krekov trg šte. 10.

Najzanimivejše

Ljubljanskega velesejma bode brez dvoma

oddelek št. F 123—124

trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše, najlepše in najboljše, kar je svetovna tehnika v stroki

šivalnih strojev

dosedaj iznašla in preiskusila, razstavi svetovna tordka

Singer - šivalni stroji

Bourne & Co.

v svojih paviljonih. Na ogled najmoderneje šivalne stroje bo gonila električna sila kar prihrani čas in denar.

To ni življensko vprašanje samo tvornic, marveč velja dandanes prihranitev časa in denarja posebno za rodbine.

Obisk

teh paviljonov Vam bo donesl več koristi in zabave kot vse senzacionalne kino-predstave!

Manufaktura na debelo - M. Hribernik

Ljubljana, Sodna ulica šte. 6.

Velika zaloga in vsakovrstna izbira.

Paviljon „H“ šte. 329.

Jadranska banka - Beograd.

Delniška glavnica: Din 60,000.000.—. Rezerva: Din 30,000.000.—.

Podružnice:

Bled, Caplat, Celje, Dubrovnik, Hercegnovi, Jelsa, Jesenice, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Sibenik, Tržič, Zagreb.

— Amerikanski oddelek. —

Naslov za brzojave: Jadranska.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.

FRANK SAKSER STATE BANK: Cortland Street 82, New York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE: Valparaíso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

INDUS D. D. preje CARL POLLAK

Tovarna usnja in usnjatih izdelkov Kranj, Ljubljana, Vrhnika
Centralna pisarna Ljubljana, Sv. Petra cesta 68. Tel. 528.

I. Industrija usnja.

A. Vegetabilno (čreslostrojeno usnje): kravine, rjave, črne in chagrin, ter za mehove in strehe, kipsi, leleline, ovčine in kozine mazane, rjave in črne, barvane, za mobilje, tapetiranje in konfekcijo; vachettes: za izdelavo dokolenic, barvane ali naravne, za izdelavo nogometnih žog, za izdelavo razne usnjate, konfekcije; svinjine (specialiteta): za fino jahalno opremo, barvane ali naravne, za kovčge, za mobilje in galanterijsko konfekcijo (portemonnais, portefeuilles in knjigoveštvo);	<p>7. podplati:</p> trovoženi hrastostrojani podplati, vache; <p>8. crouponi za izdelavo transmijskih jermenov,</p> specijalno strojeni (angleški sistem), hrastostrojani. <p>B. Chrom-usnje:</p> box-calf, črno in barvano, chevreaux, chevrette, chrom-usnje za izdelavo nogometnih žog chrom-usnje za izdelavo jermenov <p>C. Galun-usnje
za izdelovanje vezilnih in šivalnih jermenčkov.</p> <p>D. Lak-usnje:</p> <ol style="list-style-type: none"> box-calf, chevreaux. |
|---|--|

II. Industrija usnjatih izdelkov.

A. Cevljarski izdelki: čevlji za strapac, „ „ rudnike, „ „ sport in nogomet, „ „ po vojaškem vzorcu, sandale. B. Konfekcija transmijskih gonilnih jermenov: specijalni stroj, hrastov stroj,	chrom-stroj, jermenci za šivanje in vezanje transmijskih jermenov. <p>C. Konfekcija za
dokolenice (gamaše), nogometne žoge, torbice, portefeuilles itd. iz vegetabilnega, chrom- in lak-usnja, nahrbtniki, sportni pasovi itd., tržne torbice.</p> |
|---|--|

Prva žebliarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slov.). Brzojavke: Zadruga Kropa. - Telefon interurban: Podnart 2. Paviljon G 263.

Žebli za železnice, Žebli za ladje, črni ali pocinkani, Žebli za zgradbe, Žebli za čevlje, Spojke za odre in prage, Spojke za ladje in splave, Železne brane, Zobje za brane, Kljuke za podobe, zid itd., Vijaki z maticami, Zakovice za tenderje, kotle in mostove, Vijačni čepi, Verige.

Ljubljanski veliki sejem paviljon J 302

Ljubljanski veliki sejem paviljon J 302

THE REX Co.

Paviljon K, prostor šte. 485. □ □ □ □

LJUBLJANA
Gradišče št. 10
Telefon št. 268

OPALOGRAPH najboljši razmnoževalni aparati.
UNDERWOOD najboljši ameriški pisalni stroj.
NOVOST: Potovalni Underwood, samo 3 kg težak in pisarniško pohištvo.

Stavbeno podjetje

IVAN OGRIN

Ljubljana, Grubarjevo nabr. 8

Prevzemajo se vsakovrstne
gradnje. Naprava načrtov.
stroškovnikov. — Tehnična
mnenja in ocenitve.

Delo solidno in hitro. cene
nizke.

Telefon številka 426.

Strojno, cilindrsko in plinovo olje,
bencin, petrolej, parafin, tovarno masi
ter tehniško-industrijske potrebščine.

A. Lampret

Reprezentanca Standard Oil Company of New York

Ljubljana, Krekov trg šte. 10 Telefon 247
Paviljon E 30

Tovarna parketov in parna žaga

Ustanovljena 1912. **IVAN SISKI** Telefon int. št. 244.
LJUBLJANA, Metelkova ulica št. 4

prilagoča svojo zalogo hrastovih parket, bukovih parjenih
parket, smrekovega brodskega poda in vsake vrste trdega in
mehkega rezanega lesa. — Izdelujem tudi:

Lesene preproge iz trdega lesa, katere so
zelo praktične kot pre-
proge za cerkve, predstobe, kopalne sobe, hodnike in sploh za
lokale s kamenitim tlakom.

Lesene preproge se izdelujejo tudi v obliki predpražnikov,
kateri so jako trpežni. — **Lesene preproge** v manjših oblikah
so jako lični namizni podstavki. — **Lesene preproge** so jako
trpežne ter v sled tega mnogo ceneje kot navadne kokos preproge.
Lesene preproge so vsled enostavnega in hitrega snajenja
tudi v higienskem oziru zelo priporočljive. — **Lesene pre-**
proge se izdelujejo v raznih vzorcih in merah točno po naročilu.

Trgovci dobijo znaten popust.

Na II. ljubljanskem velikem sejmu 1922 — Paviljon „E“ št. 79

Nemška tovarna za anilinbarve

Isče v svrhu ustanovitve skladišča za Slovenijo in Hrvaško dobro,
protokolirano tvrdo, ki bi razpolagala s primernimi prostori. —
Ponudbe pod šifro: »VERTRETUNG« na Ann. Exped. ELSNER,
Wien VIII., Josefstädterstrasse 103.

Štedilniki

na veliko
in malo

Fran Kosmač

stavbeno ključavničarstvo in specialna delavnica
za vzdne štedilnike

Ljubljana, Jeranova ulica šte. 5.

Razstavljeni štedilniki v paviljonu „G“ št. 264.

Svila

modni nakit, vse potrebščine
za šivilje in krojače

najceneje pri:

A. Šinkovic nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg šte. 19.

Prijatelji dobre kapljice

naj ne zamude obiskati paviljona

»Osrednje vinarske zadruge«!

So najboljša in najcenejša vina iz Štajerske in Dolenjske, ker so
nabavljena direktno od članov-vinogradnikov. — Lahko se sklenejo
tudi kupčije na debelo. — Cene na drobno v PAVILJONU so:
Dolenjska črnina 48 in 52 K, Beli Štajere 52 K, Ljutomerčan 60 K.

! Te znamke čevlji so najboljši! Zahtevajte povsod!

PETER KOZINA & CO.
TVORNICE ČEVLJEV v TRŽIČU, SLOVENIJA
CENTRALA v LJUBLJANI, BREG št. 20

ZAGREB *Filiale:* **BEOGRAD**
Matičeva ul. 17. Balkanska 13.

Weissbacher

lesnoindustrijska družba z o. z.

LJUBLJANA, Dunajska cesta 66.

Telefon 114.

Telefon 114.

I. obrat: Parna žaga. — Tesarstvo: izpeljava
in naprava srešnih stolov za visoke
stavbe in zvonike, stropov, slepih in
ladijskih tal, verand, paviljonov, vrt-
nih ograj, kegljišč, ledenic, mostov,
pilotaže.

II. obrat: Strojno mizarstvo. — Stavbeno mi-
zarstvo: okna, vrata, portali, stop-
njice, steklene stene.

III. obrat: Tovarna lesenih žaluzij in rolo za okna
po lastnem preizkušenem sistemu.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 38/I

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Telefon št. 21.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLEDO.

Interesna skupnost s: Sveopćo Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Kar-
lovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad čez K 60.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema
vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskr-
buje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi
pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.